№ 173 (1986)
Чацвер, 16 верасня 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец: УП «Народная воля»
Кошт свабодны.

На простор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +15...+17, уначы — +6...+8, на працягу сутак — без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +15...+17, уначы — +6...+8, на працягу сутак — без ападкаў; у Гродне ўдзень — +14...+16, сонечна, уначы — +7...+9, на працягу сутак — без ападкаў; у Віцебску ўдзень — +16...+18, уначы — +6...+8, на працягу сутак — без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +14...+16, уначы — +9...+11, на працягу сутак — дождж; у Магілёве ўдзень — +18...+20, уначы — +7...+9, на працягу сутак — без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Савет Еўрасаюза сумняваецца...

Савет Еўрасаюза ўважліва разглядзеў магчымасць правядзення рэферэндуму, што абвешчаны Аляксандрам Лукашэнкам, гаворыцца ў паведамленні пасольства Італіі, якое ў БелаПАН атрымалі 14 верасня. Дыпмісія гэтай краіны з'яўляецца зараз рэгіянальным прадстаўніком Еўрапейскага Саюза ў Беларусі.

Савет Еўрасаюза, як узгадваецца ў заяве гэтай структуры, мае ўсе падставы сумнявацца ў тым, што ў Беларусі будуць захаваны ўсе неабходныя ўмовы сумленнага і адкрытага галасавання. Еўрасаюз прызнае права Беларусі праводзіць рэферэндум з мэтай палітычнай ці канстытуцыйнай рэарганізацыі, але падкрэслівае неабходнасць правядзення рэферэндуму з захаваннем стандартаў і норм АБСЕ і Савета Еўропы. У заяве Савета ЕС звяртаецца ўвага на тое, што дэмакратычныя свабоды і правы чалавека ў Беларусі маюць тэндэнцыю да невыканання, што адлюстроўваецца, у прыватнасці, прыпыненне дзейнасці недзяржаўных газет і пастаянны пераслед апазіцыі.

"Еўрасаюз неаднойчы заклікаў беларускія ўлады весці сумленны і канструктыўны дыялог з апазіцыяй перад тым, як праводзіць рэферэндум аб змяненні Канстытуцыі. Еўрасаюз таксама падкрэслівае неабходнасць якаснага змянення Выбарчага кодэкса Беларусі. Гэтыя змяненні і з'яўляюцца ў важнай умовай гарантыі адкрытасці і сумленнасці рэферэндуму", — гаворыцца ў заяве Савета Еўрасаюза.

Еўрасаюз просіць прадаставіць свабодны доступ да сродкаў масавай інфармацыі ўсім палітычным групам і, акрамя таго, перагледзець ролю парламента краіны з мэтай надання яму рэальнай улады.

Марына РАХЛЕЙ.

«Скажы Лукашэнку «НЕ»!»

Днямі ў Інтэрнэце з'явіўся сайт акцыі пратэсту пад назвай "Скажы Лукашэнку "НЕ"!".

На гэтым сайце ўсе жадаючыя могуць выказаць свой пратэст супраць рэферэндуму, які аб'явіў Аляксандр Лукашэнка.

Сайт, які размяшчаецца па адрасе http://skazhem.net, з'яўляецца аналагам сайта kirkorov.net, які з'явіўся ў сусветнай павуціне пасля таго, як расійскі спявак абразіў на прэс-канферэнцыі ў Растове-на-Доне журналістку Ірыну Араян. Як вядома, гэты ўчынак моцна ўдарыў па рэпутацыі Кіркорава. Нагадаем, што тады шматлікія радыёстанцыі адмовіліся ад уключэння ў свае эфіры песень Кіркорава. Да чаго прывядзе Інтэрнэт-акцыя "Скажы Лукашэнку "НЕ"!", пакажа час. Скажам толькі, што на момант напісання матэрыяла сваё "НЕ" Аляксандру Лукашэнку выказалі больш за 2000 карыстальнікаў Інтэрнэта.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Сем палітычных партый накіравалі сваіх прадстаўнікоў у склад ЦВК

Нагадаем, што, у адпаведнасці з дэкрэтам прэзідэнта, любая зарэгістраваная ў Беларусі палітычная партыя атрымала магчымасць накіраваць у склад ЦВК свайго прадстаўніка, якому надаецца права дарадчага голасу. Для набыцця гэтага статусу не патрабуецца рэгістрацыя. Гэтае права наступае ў палітычнай партыі з дня ўнясення ў адпаведную выбарчую камісію дакументаў для рэгістрацыі вылучанага ёю кандыдата ў дэпутаты Палаты прадстаўнікоў.

8 верасня на пасяджэнні Цэнтрвыбаркама ўжо прысутнічалі прадстаўнікі шасці палітычных партый з правам дарадчага голасу — Аб'яднанай грамадзянскай партыі, Партыі камуністаў Беларускай, Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады, Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада), Ліберальна-дэмакратычнай партыі і Беларускай сацыяльна-спартыўнай партыі. Паводле слоў М.Лазавіка, дакументы на ўключэнне свайго прадстаўніка ў Цэнтральную камісію накіравала таксама Рэспубліканская партыя.

Яшчэ аднаго прадстаўніка ў ЦВК у найбліжэйшы час накіруе Партыя БНФ. Плануецца, што ў ЦВК партыю будзе прадстаўляць кіраўнік ліквідаванага Міністэрствам юстыцыі праваабарончага цэнтра "Вясна" Алесь Бяляцкі.

Юрый ПАЦЁМКІН.

АНОНС

Канцэрт «Рок за свабоду» адбудзецца ў пятніцу

17 верасня ў 19 гадзін на адкрытай пляцоўцы парку імя Дружбы народаў (плошча Бангалор) адбудзецца канцэрт з удзелам вядомага расійскага рок-спевака **Вячаслава БУТУСАВА.** Ідэя бясплатнай акцыі прадыктавана жаданнем знакамітага рок-музыканта падтрымаць беларускую моладзь, якая не мае магчымасці наведваць яго камерцыйныя канцэрты. Акрамя таго, Бутусаў выказвае салідарнасць з беларускімі рок-гуртамі, якія падвергліся ціску за выказванне сваёй грамадзянскай пазіцыі пасля акцыі 21 ліпеня.

Уваход — вольны. Мерапрыемства дазволена Мінгарвыканкамам.

Міраслава МІРАНОВІЧ.

Сегодня пять лет, как исчезли Виктор ГОНЧАР и Анатолий КРАСОВСКИЙ

ДОСЛОВНО

Александр ЛУКАШЕНКО:

«Господь хранит нас — за эти десять лет ни один белорус не стал жертвой террористического акта, вооруженного конфликта.

И на референдуме Вы будете голосовать за безопасность страны, за жизнь и здоровье своих детей и внуков...»

(Цитата из обращения к белорусскому народу по поводу подписания указа о референдуме, 7 сентября 2004 года).

«Насильственные исчезновения людей — это самый настоящий терроризм...»

Светлана ЗАВАДСКАЯ:

— Лукашенко всегда подчеркивает, что он якобы заботится о народе, стране. Но давайте его "заботу" рассмотрим на моем конкретном примере. 7 июля 2000 года бесследно пропал мой муж, оператор ОРТ Дмитрий Завадский. Его называли "личным оператором Лукашенко". Но за эти годы Лукашенко никак не помог мне, моему ребенку, матери Димы. Он ничего не сделал не только для нас, но и для родных и близких Юрия Захаренко, Анатолия Красовского, Виктора Гончара. А если он ничего не сделал для одной конкретной семьи, что он может сделать для всей страны? Мы находимся в заложниках у аморальной и циничной власти. Последние пять лет наши семьи живут лишь с одной мыслью: узнаем ли мы правду о том, что произошло с нашими близкими? Мы знаем имена подозреваемых в убийствах наших родных, мы знаем имена свидетелей, которые могут дать показания об этих чудовищных преступлениях, но никто не собирается допросить их и узнать правду. За бездействие и сокрытие информации мы возлагаем ответственность только на одного человека — на нынешнего президента. Скрывая правду, он становится соучастником этих преступлений. Мы знаем, что пока этот человек находится у власти, мы остаемся его заложниками — заложниками государственного террора.

Я считаю, что Лукашенко не имеет морального права обращаться к народу с просьбами о третьем президентском сроке. Не имеет права менять Основной закон государства в угоду своему страху перед неотвратимым возмездием за содеянное. Только правители, которым есть что скрывать, упорно держатся за власть, прикрываясь благими словами.

Мы с Ириной Красовской призываем наших сограждан — сравните слова и действия Лукашенко и решите, достоин ли этот человек оставаться у власти!

Зинаида ГОНЧАР:

— Я считаю, что Виктор Гончар стал жертвой государственного идеологического терроризма. И до тех пор, пока Лукашенко у власти, я не могу быть уверена в безопасности своих детей и внуков, быть спокойна за их жизнь и здоровье.

На днях я обратилась к руководству трех белорусских каналов — БТ, ОНТ и СТВ с просьбой предоставить мне слово в эфире 16 сентября — в день пятой годовщины похищения моего мужа. Я хотела бы рассказать не только о том, как идет "расследование" уголовного дела Гончара, но и выразить свое отношение к предстоящему референдуму. Я — гражданка Беларуси, у меня есть свое мнение по поводу того, как Лукашенко руководит страной, и я, если в Беларуси действительно существует свобода слова, имею право высказать его с экрана белорусского телевидения.

Ирина КРАСОВСКАЯ:

— Я глубоко сочувствую и сопереживаю участникам тех событий, которые произошли в Беслане. Это нескончаемая боль и трагедия для всех тех, кто пострадал, для их семей, друзей, сограждан. Трагедия для всех нормальных людей. В Беслане погибли сотни. Но гибель каждого отдельного человека — это та же трагедия. Трагедия такого же масштаба для каждой конкретной семьи. И противопоставлять Беларусь и Россию, ссылаясь на то, что у нас *"ни один белорус не стал жертвой террористического акта, вооруженного конфликта"*, это просто цинично. Действительно, у нас нет массовых терактов. Но как тогда называть похищение и убийство политических оппонентов нынешнего режима? Государственный терроризм.

Лукашенко говорит, что на референдуме граждане Беларуси будут *"голосовать за безопасность страны, за жизнь и здоровье своих детей и внуков"*. В известном докладе Христоса Пургуридеса уже прозвучала оценка нынешнего режима и его причастности к громким исчезновениям. Какое может быть будущее у страны с криминальным режимом?

Специалист в области международных отношений и безопасности политолог Андрей ФЕДОРОВ *говорит, что насильственное исчезновение людей — это самый настоящий терроризм.*

"На сегодняшний день существуют лишь серьезные подозрения, что некоторые высокопоставленные чиновники причастны к исчезновениям Гончара, Захаренко, Красовского и Завадского, — говорит Андрей Федорович. — *Точных доказательств нет, поэтому говорить о государственном терроризме я бы пока не стал. Но вообще-то исчезновения людей — это в любом случае терроризм. А в данном конкретном случае есть все основания полагать, что эти люди исчезли насильственно... Насильственные исчезновения людей — это самый настоящий терроризм..."*

Марина КОКТЫШ.

ДЭМАКРАТЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Пачалі звальняць з працы за ўдзел у выбарчай кампаніі

Кіраўніцтва Партыі БНФ па даручэнні прайшоўшага ў Мінску вераснёўскага сойму арганізацыі прыняло заяву ў абарону сваіх актывістаў, супраць якіх пачаліся рэпрэсіі на іх працоўных месцах за ўдзел у выбарчай кампаніі.

На гэты час, адзначаецца ў заяве, звольнены з працы трое вылучэнцаў ў дэпутаты ад Партыі БНФ, сярод якіх настаўнік гісторыі Хадасоўскай базавай школы (Вілейскі раён) Аляксей Сюдак, педагог-псіхолаг школы № 12 Маладзечна Вольга Лагвіновіч, а таксама Мікола Пратасевіч, энергетык пансіяната "Лясныя азёры" (Ушацкі раён), сябра ініцыятыўнай групы старшыні Наваполацкай арганізацыі Партыі БНФ Зміцер Салаўёў.

Пад пагрозай звальнення знаходзяцца яшчэ некалькі актывістаў партыі. Пачаліся праверкі індывідуальнай прадпрымальніцкай дзейнасці тых прадстаўнікоў партыі, якія маюць адносіны да выбарчай кампаніі. Па ўсёй Беларусі вядзецца праверка мясцовых арганізацый Партыі БНФ, адзначаецца ў заяве.

"Партыя БНФ ацэньвае сітуацыю як новую, вельмі небяспечную фазу дзяржаўнай кампаніі тэрарызавання нашых актывістаў, — гаворыцца ў заяве. — Мы просім усіх грамадзян, а таксама арганізацыі, прадпрыемствы, цэрквы праявіць салідарнасць з пацярпелымі і дапамагчы ім чым можна. Мы заклікаем міжнародную дэмакратычную супольнасць ацаніць сітуацыю ў Беларусі перад выбарамі і рэферэндумам як не сумяшчальную з мінімальнымі крытэрыямі свабоды, дэмакратыі, справядлівасці і празрыстасці выбарчых працэдур".

Андрэй СЕРАДА.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Когда Егор Рыбаков предстанет перед судом?

До сих пор неизвестно, какой судья будет рассматривать уголовное дело экс-председателя Национальной государственной телерадиокомпании Егора Рыбакова. В Верховном суде не называют даже фамилию судьи, который будет председательствовать на данном судебном процессе.

"Народная воля" попыталась выяснить, почему из этого делают такую тайну.

Секретари судебного заседания говорят, что не могут сказать, какой судья изучает дело Рыбакова, и что им вообще рекомендовали подробности этого дела с прессой не обсуждать.

"Пока никаких комментариев. Когда будет вывешена информация о начале судебного процесса, тогда будет известна и фамилия судьи", — так сказал один ответственный работник Верховного суда, почему-то пожелавший остаться неизвестным.

В Верховном суде утверждают, что никакой тайны из дела Рыбакова никто не делает. И что подобная практика распространяется на все дела без исключения. Мол, просто судей надо оберегать от всяческих попыток воздействия, пусть даже очень опосредованных. Однако, когда в Верховный суд передали дело экс-генерального директора Минского тракторного завода **Михаила Леонова**, имя судьи, которому поручили вести дело, было известно практически за месяц до назначения даты судебных слушаний.

Юрист **Андрей Бастунец** говорит, что никакой тайны из имени судьи быть не может.

"У нас судопроизводство гласное, — говорит Бастунец. — *Гласность означает не только возможность людей присутствовать на открытых судебных заседаниях, но и иметь возможность получать информацию о том, какие дела находятся в производстве суда и кто эти дела ведет".*

Напомним, Егор Рыбаков был освобожден от должности председателя НГТРК 13 февраля 2004 года. С этого времени он содержится в следственном изоляторе КГБ. Ему предъявлено официальное обвинение в получении взяток в крупном размере. Пресс-служба президента со ссылкой на генерального прокурора Беларуси **Виктора Шеймана** сообщила, что ***"прокуратурой по делу изъято денежных средств на сумму свыше 500 тысяч долларов"***.

Если суд подтвердит выводы следствия о взятках, то экс-руководителю Белтелерадиокомпании "светит" от 7 до 15 лет.

Даша ПАВЛОВСКАЯ.

Из статьи 112 Избирательного кодекса Республики Беларусь:

«На республиканский референдум не могут выноситься вопросы: которые могут вызвать нарушение территориальной целостности Республики Беларусь; связанные с избранием и освобождением Президента Республики Беларусь...»

ДОСЛОВНО

Владимир ПУТИН:

«Как только начнем править Конституцию — это уже путь к какой-то нестабильной ситуации. Вот стоит только начать, потом не остановиться будет. Поэтому лучше не трогать Основной закон государства»

КАЛАШНИКОВ В., Тюменская область: Владимир Владимирович, Вам за четыре года не успеть сделать все то, что Вы наметили... Необходимо увеличить срок до семи лет.

ПУТИН В.В.: Я уже отвечал на эти вопросы и еще раз хочу подтвердить свою позицию. Конечно, это стремление к определенной стабильности, но такая стабильность может перерасти и в застой. Всегда можно найти аргументы, ссылаясь на которые, можно беспредельно увеличивать срок пребывания у власти того или другого начальника, того или иного руководителя. Конечно, может быть, и пять лет было бы ничего, как-то цифра более округлая. Думаю, что семь — это совсем многовато.

Если сегодня исполнять те обязанности, которые должен исполнять глава Государства Российского, то, имея в виду огромное количество накопившихся проблем, работать нужно с полной отдачей сил. Если семь лет с полной отдачей вот так работать, с ума можно сойти, понимаете?

Есть и другая составляющая этой проблемы. Вы знаете, я сам думал тоже над этим, и получается, что мы хотим достичь стабильности путем подрыва Основного закона государства — Конституции. Как только начнем править Конституцию — это уже путь к какой-то нестабильной ситуации. Вот стоит только начать, потом не остановиться будет. Поэтому лучше не трогать Основной закон государства и работать в тех рамках, которые те люди, которые работали над этим законом, заложили. Четыре года — небольшой, но и не маленький срок. Два раза по четыре года если человек отработал нормально, люди это все равно поймут и оценят. Это будет восемь лет. И потом задача любого руководителя — тем более такого ранга — заключается в том, чтобы предложить обществу человека, которого он считает достойным работать на этом месте дальше. Если люди согласятся, значит, поддержат. И это будет продолжение того, что делается сейчас. Но в этом случае, даже если это человек достойный, опытный, все равно это другой человек, с ним приходят свежие люди, свежие идеи, свежие подходы к решению тех проблем, которые стоят перед страной. Это всегда в плюс.

Из ответов Владимира Путина на вопросы во время встречи с доверенными лицами 12 февраля 2004 года в МГУ им. М.В.Ломоносова.

МОНИТОРИНГ

У Сергея Скребца милиция конфисковала отчеты о депутатской деятельности

Вечером 14 сентября лидская милиция задержала двух человек, которые распространяли отчеты о деятельности действующего депутата Палаты представителей Сергея Скребца.

Как сообщил С. Скребец, задержанных допрашивали на протяжении нескольких часов, пытаясь добиться признания в том, что они проводили агитацию в пользу депутата, который, напомним, баллотируется в новый состав парламента по Лидскому городскому избирательному округу № 56.

В тот же день милиционеры ворвалась в рабочий кабинет С. Скребца, в котором он вел прием избирателей. Во время досмотра милиция конфисковала около тысячи экземпляров отчета о депутатской деятельности. Такие отчеты не могут квалифицироваться как предмет агитации. Тем не менее, по словам С. Скребца, власти намерены провести их экспертизу.

Депутат выразил протест против незаконных действий сотрудников милиции в отношении представителя законодательного органа, обладающего депутатской неприкосновенностью.

Жлобинская милиция изъяла оргтехнику у руководителя предвыборного штаба Марата Афанасьева

В доме Петра Мирошниченко, руководителя предвыборного штаба кандидата от Объединенной гражданской партии Марата Афанасьева, баллотирующегося в Палату представителей по Жлобинскому избирательному округу №42, был проведен обыск.

По словам Афанасьева, который во время обыска находился в доме П.Мирошниченко, проводившие обыск сотрудники уголовного розыска сослались на имеющуюся у них оперативную информацию о том, что в доме Петра Мирошниченко хранится оргтехника, похищенная год назад в офисе местного отделения "Белгосстраха". Документальных свидетельств о наличии такой информации сотрудники милиции не предоставили. Более того, по словам Марата Афанасьева, первоначально у милиционеров не было и санкции прокурора на обыск — соответствующий ордер милиционерам привезли уже в ходе обыска. Милиция изъяла у Петра Мирошниченко монитор и системный блок компьютера, который он приобрел задолго до ограбления неизвестными офиса "Белгосстраха", что подтверждалось документально.

Марат Афанасьев считает, что главной целью визита милиционеров в дом к руководителю его предвыборного штаба был отнюдь не поиск украденной оргтехники: "Это абсурдный предлог. Они даже не стали сравнивать номер компьютера Мирошниченко с номером оргтехники, украденной из офиса "Белгосстраха". Им необходимо было просто изъять наш единственный компьютер, в котором содержалась вся информация о деятельности предвыборного штаба, членах инициативной группы, результатах сбора подписей, а также планы предстоящей агитационной кампании.

Я не исключаю, что власти надеются найти в изъятом компьютере информацию, которая дала бы им основание отказать мне в регистрации кандидатом в депутаты".

БелаПАН.

ВЕРДЫКТ

Дзяржава павінна рэабілітавацца перад незаконна пакараным Леанідам Свецікам

Міжнародны камітэт па правах чалавека ў Жэневе, што дзейнічае пад эгідай ААН, вынес канчатковае рашэнне па справе вядомага ў Крычаве грамадскага актывіста Леаніда Свеціка. Разгледзеўшы шматлікія матэрыялы і ўзяўшы да ўвагі каментарыі і паказанні сведкаў, Камітэт абвінаваціў Рэспубліку Беларусь у парушэнні правоў чалавека. Дзяржава павінна кампенсаваць спагнаны са сп.Свеціка штраф у памеры 1 мільёна рублёў і ўсе судовыя выдаткі, панесеныя апошнім, а таксама прадухіліць падобныя парушэнні ў будучыні. Камітэт запатрабаваў ад Рэспублікі Беларусь на працягу 90 дзён даць поўную справаздачу аб мерах, прынятых у сувязі з рашэннем, і апублікаваць дадзенае рашэнне ў прэсе.

Справа пачалася ў далёкім 1999 годзе, калі Леанід разам з дзесяткамі іншых прадстаўнікоў недзяржаўных арганізацый Беларусі на старонках "Народнай волі" звярнуўся да суайчыннікаў з заклікам не прымаць удзел у несумленных выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў. Гэта была своеасаблівая форма пратэсту супраць Выбарчага кодэкса, які супярэчыў беларускай Канстытуцыі і міжнародным нормам. У выніку 26 красавіка 1999 года ён разам са сваім таварышам па грамадскай дзейнасці быў выкліканы ў Крычаўскі раённы суд і прыцягнуты апошнім да адміністрацыйнай адказнасці. Мера пакарання — штраф 1 мільён рублёў. Акрамя таго, ён падвергся псіхалагічнаму ціску з боку суддзі Т.Окань, якая патрабавала ад Леаніда "добраахвотнага" прызнання сваёй віны. Замест узважанага разгляду ўсіх фактаў яна пагражала велізарнымі штрафамі, звальненнем з працы, іншымі рэпрэсіўнымі мерамі.

Праз некалькі дзён сп.Свецік паспрабаваў абскардзіць рашэнне Крычаўскага раённага суда ў Магілёўскім абласным, а калі гэта не дало плёну, звярнуўся ў Вярхоўны суд краіны. Аднак і там Леаніду адмовілі ў праве тлумачыць землякам відавочныя дэталі Канстытуцыі і публічна выказваць сваё стаўленне да выбараў па-беларуску. У дзеяннях суддзі Окань не было ўгледжана нічога процiпраўнага. Пасля гэтага нічога не засталося, як паскардзіцца на мясцовую Феміду ў міжнародныя інстанцыі. А адзінае месца, дзе гэта можа зрабіць беларус, знаходзіцца ў Жэневе, у Камітэце па правах чалавека, які, згодна з Факультатыўным пратаколам па грамадзянскіх і палітычных правах (Беларусь яго падпісала ў 1992 годзе), распаўсюджвае сваю юрысдыкцыю на тэрыторыю нашай краіны.

Больш за чатыры гады члены камітэта вялі перапіску з Леанідам і беларускімі ўладамі, разглядалі ўсе факты, прадастаўленыя бакамі, знаёміліся з паказаннямі сведкаў. І вось пасля такога працяглага разбіральніцтва міжнародны кансорцыум суддзяў з 13 чалавек нарэшце паставіў усе кропкі над "і" — чалавечыя правы жыхара горада Крычава Магілёўскай вобласці Леаніда Свеціка парушаны беларускай дзяржавай. Апошняя павінна рэабілітавацца перад сваім незаконна пакрыўджаным грамадзянінам.

Дарэчы, рашэнне будзе перакладзена на шэсць афіцыйных моў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і ўвойдзе ў спецыяльны штогадовы даклад Камітэта па правах чалавека на Генеральнай Асамблеі ААН.

Андрэй КУЗЬМІН.
г.Крычаў.

ПУЛЬС

Самалётны парк «Белавія» папоўніўся новым самалётам — «Боінг 737-800»

У рамках тэхнічнага пераўзбраення Нацыянальнай авіякампаніі "Белавія" парк паветраных суднаў Беларусі папоўніўся новым самалётам "Боінг 737-800". Пра гэта БелаПАН паведамілі ў прэс-службе Дзяржаўнага камітэта па авіяцыі.

Паводле слоў прадстаўніка камітэта, новы авіялайнер прыбыў з ЗША і зараз знаходзіцца на стаянцы Нацыянальнага аэрапорта "Мінск", дзе праходзіць неабходныя мытныя і сертыфікацыйныя працэдуры. Нейкія дадатковыя падрабязнасці, звязаныя з тэхнічным апісаннем новага лайнера, фінансавымі затратамі, а таксама яго плануемымі маршрутамі, ні ў Дзяржкамавіяцыі, ні ў авіякампаніі "Белавія" не паведамляюць.

Згодна з авіяцыйным даведнікам, "Boeing 737-800" з'яўляецца пасажырскім самалётам для авіяліній малой і сярэдняй працягласці. Крэйсерская хуткасць — 925 км/г, умяшчальнасць — 180—200 пасажыраў (у кабіне двух класаў). Далёкасць палёту з пасажырамі і багажом (з рэзервамі паліва) складае 5370 км. Арыенціровачны кошт "Боінга 737-800" у базавай камплектацыі дасягае 60 мільёнаў долараў ЗША.

БелаПАН.

У Казані адкрылася першая ў Татарстане Нацыянальная выстава Беларусі

Прадукцыя больш як 100 прадпрыемстваў розных галінаў эканомікі дэманструецца на Нацыянальнай выставе Беларусі, якая адкрылася ў Казані на плошчах ААТ "Казанскі кірмаш".

Экспазіцыя, агульная плошча якой 2 тыс. кв. метраў, умоўна дзеліцца на 9 тэматычных блокаў. Кожны блок — гэта галіна эканомікі, прадстаўленая прадпрыемствамі, якія ўваходзяць у склад адпаведных міністэрстваў і канцэрнаў.

Нацыянальная выстава Беларусі ў Казані будзе доўжыцца да 17 верасня.

Ірына САЗАНОВІЧ.

Прыедуць пажарныя з 19 краін

Каманды з 19 краін возьмуць удзел у II чэмпіянаце свету сярод пажарных і ратавальнікаў, які пройдзе ў Мінску 24—26 верасня. Ён арганізуецца пад эгідай Міжнароднай спартыўнай федэрацыі пажарных і ратавальнікаў, МНС Рэспублікі Беларусь і Беларускай федэрацыі пажарна-ратавальнага спорту.

У першынстве свету возьмуць удзел каля 200 спартсменаў з Азербайджана, Аўстрыі, Беларусі, Венгрыі, Германіі, Ірана, Казахстана, Кітая, Латвіі, Літвы, Манголіі, Непала, Польшчы, Расіі, Славакіі, Узбекістана, Украіны, Чэхіі і Эстоніі.

На працягу трох дзён будуць праведзены спаборніцтвы па чатырох дысцыплінах пажарна-ратавальнага спорту: пераадоленні 100-метровай паласы з перашкодамі, пад'ёму па штурмавой лесвіцы на 4-ы паверх вучэбнай вежы, пажарная эстафета і баявое разгортванне. Па выніках гэтых дысцыплін вызначацца пераможцы і прызёры ў агульнакамандным заліку.

Дзмітрый БЕЛЬСКІ.

Выгадны заказ з Кітая

Выгадны заказ на вытворчасць і пастаўку ў Кітай прэсаў атрымала пінскае прадпрыемства "Кузлітмаш". Заказчык — кітайскі завод па вытворчасці сталовых прыбораў у Сучжоу. Яго кіраўніцтва зараз будуе другое прадпрыемства, у Шанхаі, дзе і плануецца ўстанавіць пінскія прэсы для вырабу сталовых прыбораў.

Заказаць абсталяванне ў Беларусі кітайскія бізнесмены вырашылі пасля агляду аднаго з прадпрыемстваў Іспаніі, якое ўжо выкарыстоўвае ў сваёй вытворчасці прадукцыю "Кузлітмаша". Менш як за 10 месяцаў у Пінску зроблена дзевяць прэсаў для вырабу сталовых прыбораў, якія адправяцца ў Кітай у канцы верасня. Кошт партыі — 500 тысяч долараў ЗША.

Алег СТАЦЭНЯ.

Шэсць новых рэзідэнтаў

Конкурсная камісія свабоднай эканамічнай зоны (СЭЗ) "Брэст" ухваліла інвестыцыйныя праекты шасці прадпрыемстваў.

Як паведаміў БелаПАН кіраўнік адміністрацыі СЭЗ Мікалай Крывецкі, мяркуемы сумарны аб'ём інвестыцый перавысіць 9 мільёнаў долараў ЗША. "Адзін з самых прывабных новых праектаў — гэта прапанова замежнага прадпрыемства з італьянскім капіталам "Белбіалецці-Брэст" арганізаваць вытворчасць кавварак, а таксама выпуск патэльняў, каструль і іншага посуду для кухні з антыпрыгаркавым пакрыццём, якая ў нашай краіне не вырабляецца. У рэалізацыю гэтага праекта італьянцы збіраюцца інвесціраваць больш за 3,5 млн. долараў. Плануецца, што 90 працэнтаў прадукцыі будзе адпраўляцца на экспарт", — сказаў М.Крывецкі.

Ларыса ШЫГАНАВА.

Урок фізкультуры ў парку.

Фота photo.bymedia.net

АВТОРСКОЕ

Анатолий ЛЕБЕДЬКО

Победителей не назначают!

1995 год.

Выборы в Верховный Совет 13-го созыва.

Президент взывает к бойкоту: *"Не ходите, все равно обманут"*.

Народ посылает президента. Не словами, ногами.

В награду ослушавшаяся страна получает, можно сказать, последний парламент, избранный избирателями.

Но музыка закона и справедливости играла недолго. Верховный Совет, выбранный против воли хозяина "Красного дома", был обречен. Через год парламентскую ветвь власти обрубили. Конституцию приколотили на стенку туалета. Президент стал правителем.

2000 год. Избирательная кампания в так называемую Палату представителей. Ощущение бессмысленности и безысходности. Уже оппозиция зовет страну на бойкот. Есть мнение, что в 40% округов выборы провалились. Однако не составило труда поднять цифры за 70%.

Вначале у страны украли парламентаризм, потом у народа конфисковали право выбирать. Им оставили возможность приходить на участки, получать бюллетень и даже ставить в них птички. Но их голосом распоряжаются другие.

Белорусский режим создал самую большую избирательную пирамиду в Европе. Кидают многих. Но чтобы обманутыми оставались миллионы, случай уникальный.

2004 год. Выборы состоятся 17 октября. "Красный дом" уже в июле начал назначать депутатов следующего созыва. У насосавшихся власти такой же отменный аппетит, как и четыре года назад. Их вполне устраивает Палата представителей, выполняющая функции отдела администрации Лукашенко. Им хочется, чтобы по-прежнему в стране существовал бесконтрольный "теневой" бюджет. В их интересах, чтобы послушная Палата молчаливо штамповала законы. В парламенте не нужны люди, чья позиция расходится с официальной точкой зрения. Есть спрос на тех, кто стоит на полусогнутых ногах.

На этот раз власть заранее все продумала. Обида стучит в сердце вождя. Его, мне кажется, будоражит, что взбунтовались и вышли из подчинения те, кто прошел по его же списку в 2000 году. И если бы Фролова поддержали не три с половиной депутата, а десятка два, то у врачей "Красного дома" работы было бы неизмеримо больше.

Как свидетельствуют источники, состоялось несколько стадий отбора и фильтрации будущих палатников. Общеизвестно, что по количеству циников и мерзавцев на тысячу человек Беларусь занимает ведущие позиции на европейском континенте. Так что конкуренция была нешуточной. Придворные кланы, региональные группы, отдельные особи остервенело толкались в узком проходе скрываемого списка.

Каждый претендент на депутатское место прошел многоступенчатую фильтрацию. Представители разных структур должны были оценить кандидата в соответствии с выработанными критериями. Какими? Во-первых, он должен быть лоялен и предан правителю до самых кончиков волос. Во-вторых, у него не должно быть рук и совести без пятен. Наличие компромата обязательно. Без этого депутат может стать неуправляемым. В-третьих, он непременно должен быть послушным, но не шибко умным. Логично! На фоне косноязычных, малоубедительных депутатов правитель должен смотреться интеллектуалом и умницей.

Вероятнее всего, изучались не только анкеты и справки о благонадежности. Фильтровщики наблюдали кандидатов по месту работы. А кое-кого даже посещали на дому. Особое умиление вызывал интерьер квартир, украшенных фотографией одного человека. Видимо, не случайно одна молодежная организация рекомендует прикладывать ее к болевым точкам и болезненным местам. Говорят, помогает.

Параллельно определено, что делать со списком от гражданской инициативы **"5+"**. Жестко поставлен вопрос о нерегистрации известных оппозиционеров. Склонен предположить, что за это отвечает тов. Шейман. Так уж повелось, самая грязная работа непременно достается Виктору Владимировичу. Есть рекомендация пропустить в Палату местных жириновцев и, возможно, кого-то из оппозиции. Считается, что в минимальных дозах это безболезненно. Они же и выполнят функцию жертвоприношения для международного сообщества.

Идет беспрецедентная кампания по дискредитации оппонентов режима. Дано указание не стесняться в методах и формах. Десятки, сотни тысяч долларов выделяются на производство грязных телесериалов. Страну стараются утопить в паводке лжи и фальсификаций.

За нас уже решили, кто должен наши интересы представлять в Палате представителей. Квоты для женщин, БРСМ, ветеранов и действующих палатников установлены, кандидаты в депутаты определены. Вот только согласится ли с этим избиратель? Те две трети людей, считающих, что страна движется в неправильном направлении. То подавляющее большинство, которое не хочет видеть нынешнего правителя во власти дольше 2006 года.

То, что известных оппонентов режима постараются изолировать еще на стадии регистрации, свидетельствует о следующем: власть боится честных выборов. И это не случайно. Никогда еще избирательные кампании не проходили в условиях, когда рейтинг местного бонзы увяз в районе 25%. Никогда не было ситуации, когда у правителя отсутствует политическая поддержка со стороны Кремля.

У нас есть шанс. Мы можем предъявить обществу реальную альтернативу в лицах и действиях. Программу "Пять шагов к лучшей жизни" готовы поддержать миллионы избирателей. Мы в состоянии привлечь на свою сторону более половины населения Беларуси. Нам по силам провести своих представителей в парламент.

Победителей не назначают, их выбирают, и только в честной борьбе.

Куток старога Мінска.

Фота photo.bymedia.net

Якія будуць меркаванні?

У Маскве прайшло абмеркаванне пытання стварэння сумеснай беларуска-расійскай тэлевізійнай праграмы.

Як паведаміў БелаПАН намеснік міністра інфармацыі Беларусі Сяргей Булацкі, *"прапрацоўка дадзенага пытання з прадстаўнікамі тэлекампаніі "ТВ Цэнтр" праходзіла ў рамках падпісанага ў канцы мінулага года пагаднення паміж Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь і ААТ "ТВ Цэнтр" аб супрацоўніцтве ў галіне тэлевізійнага вяшчання"*.

"Дзе праграма будзе распаўсюджвацца — гэта наступнае пытанне, — зазначыў С.Булацкі. — Альбо будзе выдзелена асобная частата, альбо будуць знойдзены іншыя шляхі вырашэння".

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Высяленне з міліцыяй

Навучэнцаў ліквідаванага коласаўскага ліцэя, якія займаюцца самастойна, спрабавалі вывесці з прыватнай кватэры міліцыянеры і супрацоўнікі ЖЭСа.

Тыдзень таму "Народная воля" паведамляла, як пачаўся новы навучальны год ў ліцэістаў. Дзеці, якія вырашылі застацца ў сваёй альма-матэр, па-ранейшаму сустракаюцца ў розных памяшканнях Мінска для самастойнай вучобы. Адно з такіх месцаў — кватэра на праспекце Скарыны. Яе здымае бацька адной з ліцэістак Віктар Савіцкі. Ён дазваляе аднакласнікам дачкі час ад часу збірацца ў памяшканні. Звычайна разам з дзецьмі знаходзяцца і дарослыя — гэта выкладчыкі, якія прыходзяць да сваіх былых вучняў для кансультацый.

Аднак 7 верасня Савіцкаму патэлефанавалі з Мінгарвыканкама і сказалі, што быццам бы жыхары пад'езда скардзяцца на новых жыльцоў. А на наступны дзень у кватэру зайшлі супрацоўніцы ЖЭСа. Сэнс іх заявы, па словах Савіцкага, быў наступны: маўляў, кватэра выкарыстоўваецца не па прызначэнні, жыльцы скардзяцца...

І вось учора гэтая гісторыя атрымала працяг. На гэты раз у злашчасную кватэру наведаліся прадстаўнікі не толькі ЖЭСа, але і праваахоўных органаў.

— Я праводзіў кансультацыю, — расказвае выкладчык матэматыкі **Міхась Булавацкі**. — *Час ад часу я прыязджаю да ліцэістаў з Магілёва... Хтосьці пазваніў у дзверы, і адна дзяўчынка пабегла адчыняць. А потым заходзіць у пакой і разгублена кажа: "Да вас". У калідоры стаялі два міліцыянты і два прадстаўнікі ЖЭСа. Яны прадставіліся — участковы Дзмітрый Марцінкоўскі, капітан Уладзімір Казак, начальнік ЖЭСа Сяргей Левін і майстар ЖЭСа Ірына Чарняк. Мне задалі пытанне, што я тут раблю. Я адказаў, што я тут — госць, і нічым супрацьзаконным мы не займаемся. "Вы павінны пакінуць памяшканне", — заявілі "госці" і паспрабавалі вывесці з кватэры дзяцей. Я забараніў дзецям сыходзіць. Мне прыгразілі апячатаць кватэру, але потым пачалі званіць Савіцкаму — ён здымае гэтую кватэру".*

Па тэлефоне Віктару Савіцкаму было сказана, што з кватэры пачынаюць выносіць мэблю і выводзіць дзяцей. Калі ён прыехаў на праспект Скарыны, то ўбачыў, што такіх радыкальных захадаў нечаканыя госці не зрабілі. *"Нават ніхто не склаў ніякага пратакола,* — расказвае Віктар Савіцкі. — *Праўда, начальнік ЖЭСа Сяргей Левін сказаў мне, што давядзе справу да канца і дакажа, што мы выкарыстоўваем кватэру не па прызначэнні.*

Але я не магу зразумець, чаму да мяне не могуць прыходзіць госці. Дзеці нікому не замінаюць, нас не чуваць і не відаць. А пад'езд, калі я сюды засяліўся, увогуле стаў чысцейшым. Амаль кожны дзень мы яго прыбіраем".

Начальнік ЖЭСа **Сяргей Левін** лічыць інакш. Ён упэўнены, што кватэра выкарыстоўваецца не па прызначэнні.

— Мы прыйшлі на падставе скаргі, — кажа ён. — Жыльцы патэлефанавалі на "гарачую лінію" ў Мінгарвыканкам. Скардзіліся на дзве кватэры. У прыватнасці, на гэтую — тут у дзённы час знаходзіцца шмат дзяцей.

— Ці былі яшчэ такія выпадкі на тэрыторыі вашага ЖЭСа, калі хтосьці здымаў кватэру і вы высялялі жыльцоў таму, што кватэру выкарыстоўвалі не па прызначэнні? — пацікавілася я.

— Многа ёсць такіх кватэр, і мы разбіраемся. Кватэра павінна выкарыстоўвацца для жылля... Спачатку складаецца пратакол у адміністрацыйную камісію, а пасля справа разглядаецца ў судзе. І ў дадзеным выпадку таксама будуць складзены паперы.

— І былі прыклады, калі справа дайшла да суда?

Адказ на гэтае пытанне я пачула ад участковага міліцыянера **Дзмітрыя Марцінкоўскага**: "Усе імкнуцца ўладкаваць гэтую праблему". Аднак Дзмітрый Мікалаевіч узгадаў толькі адзін выпадак, калі кватэру на вуліцы Залатая Горка наймальнікі вывелі з жыллёвага фонду і зараз выкарыстоўваюць як офіс.

"Зразумела, што ўлады не для таго зачынілі ліцэй, каб дазволіць дзецям займацца разам, — лічыць намеснік дырэктара зачыненага ліцэя **Лявон Баршчэўскі**. — *І я ўпэўнены, што гэта не апошні візіт міліцыі, хаця закон спадар Савіцкі не парушае".*

Марыя ЭЙСМАНТ.

Майстру ўзрост не перашкода

"Аўтар гэтых твораў — значная з'ява ў беларускім мастацтве, без яго нельга ўявіць сабе жывапіс Віцебска, — зазначыў класік айчыннай акварэлі Фелікс Гумен падчас адкрыцця новай персанальнай выставы палотнаў Пятра Явіча, старэйшага віцебскага мастака і адзінага ў горадзе жывога вучня Юрыя Пэна — выдатнага яўрэйскага, рускага і беларускага жывапісца і педагога, з якім юны Пётр Явіч пазнаёміўся яшчэ ў 1926 годзе. Рэалістычная манера Пэна, успрынятая ім ад рускіх настаўнікаў-акадэмікаў, стала вызначальнай і для творчасці Явіча.

Сваю цяперашнюю выставу стары майстар прымеркаваў да свайго 96-годдзя.

"Хацелася паказаць землякам, — гаворыць ён, — што я ўсё яшчэ працую".

Дарэчы, так заўзята працуе, як здолее не кожны малады калега. Упэўненыя мазкі, гарманічны і дакладны каларыт, вытанчаныя каляровыя нюансы — вось што і сёння вабіць у творчасці Пятра Максавіча аматараў і знаўцаў алейнага жывапісу.

Наведвальнікі выставы пераконваюцца, што партрэты, пейзажы і нацюрморты доўгажыхара створаны цвёрдай рукой, пільным вокам і ўсхваляваным сэрцам чалавека, які на дзесятым дзесятку жыцця марыць аб адным — стаць сведкам адкрыцця ў родным горадзе сваёй мастацкай галерэі, палотны для якой Пётр Явіч гатовы аддаць бясплатна.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Дефляция: лампы сияют

Правительство Беларуси подвело итоги работы экономики в августе. Самый удивительный результат — вместо инфляции зафиксирована дефляция. По данным правительства, снижение цен за август текущего года составило 0,2%. Это неожиданно еще и потому, что в последние годы эксперты международных финансовых организаций фиксировали в Беларуси самый высокий уровень инфляции на постсоветском пространстве.

Чиновники объясняют этот феномен сезонным фактором, в частности, снижением цен на овощи.

С этим мнением отчасти согласен эксперт НИСЭПИ **Валерий Дашкевич,** который в интервью *"Белорусским новостям"* отметил, что "традиционно в последние годы в июле-августе рост цен снижается в силу низких цен на сезонную продукцию — фрукты, овощи".

Валерий Дашкевич также отметил еще один фактор: август — время отпусков, когда люди, как правило, меньше покупают. В то же время эксперт не исключает и то, что дала о себе знать и политика ограничения денежной массы, а также высокие процентные ставки, которые отвлекают деньги населения во вклады.

Впрочем, эксперт отмечает и другие причины зафиксированной в Беларуси дефляции. "При стабильном обменном курсе ценам расти дальше некуда. Если кто-то захочет предложить свою продукцию по более высоким ценам, он может столкнуться со снижением платежеспособного спроса. Во многих случаях белорусские цены даже на потребительские товары уже выше мировых. Если повышать их и дальше, можно потерять и внутренний рынок — в этом случае белорусская продукция может быть вытеснена внешними производителями, которые продают свои товары дешевле", — подчеркнул Валерий Дашкевич.

Эксперт считает, что нельзя сбрасывать со счетов и "усилия государства по недопущению роста цен накануне таких серьезных политических событий, как выборы и референдум".

"Есть определенное недоверие к данным Минстата, поскольку даже в России цены за тот же период выросли на 0,4%. Поскольку мы очень много продукции закупаем в России, мы должны импортировать и инфляцию. По идее, инфляция в нашей стране должна быть по меньшей мере не ниже российской", — считает Валерий Дашкевич.

По мнению эксперта, "дефляция — это временное явление. Возможно, в сентябре инфляция будет невысокой, но после проведения избирательной кампании все будет наверстано".

Впрочем, Валерий Дашкевич отмечает, что дефляция еще более опасна для экономики, чем инфляция. "Если бы дефляция стала явлением обычным, наша экономика столкнулась бы с более сложными проблемами, чем сейчас. Это привело бы к застою экономики. Предприятиям в условиях снижения цен было бы крайне сложно отдавать кредиты, которые были получены под 20-30% годовых, что привело бы к проблемам в банковской сфере. Во всем мире дефляция считается гораздо более опасной, чем инфляция. Но нас это пока не должно беспокоить. Зафиксированная дефляция — скорее случайность, чем закономерность", — сказал Валерий Дашкевич.

Мария ФЕДОРОВА.
("Белорусские новости".)

ФЕЛЬЕТОН

Хто паедзе ў Афрыку?

У афрыканскім племені бумба-юмба цэлую ноч гарэлі вогнішчы. Стары шаман скакаў каля полымя і біў у бубен, выганяючы злога духа з маладога суплямянніка, з якім рабілася нешта неверагоднае. Ён ніяк не мог гаварыць, бо пашчэнкі былі моцна злеплены нейкім невядомым рэчывам. Спачатку ўсе думалі, што гэта сталярны клей, з якім людзі племені бумба-юмба ўжо мелі справу. Аднак хутка пераканаліся: не клей.

Перад світаннем шаман зусім знямогся. Ён сеў ля старой ліяны і стомлена прамовіў:

— Я тут бяссільны. Паклічце шамана з суседняга племені бумба-румба. Ён маладзейшы і ў яго ёсць вялікі чароўны бубен.

Так і зрабілі. Прывялі шамана, а за ім прыкацілі бубен. Не паспелі адгрымець першыя ўдары, як няшчасны афрыканец расшчаміў пашчэнкі і ўсміхнуўся. Усе ўздыхнулі з палёгкай.

— Дзе ты цэлы тыдзень цягаўся? Чым ты рот свой так заляпіў, паганец, што ўсіх перапалохаў?! — накінулася на яго жонка, папраўляючы набедраную павязку.

— Я ўсё раскажу, — нарэшце падаў голас сябрук няшчаснага, які да гэтага часу ляжаў пад пальмай, трымаючыся за жывот. Яго боль здаваўся дробяззю ў параўнанні з тым, што тварылася з анямелым. Шаман адным махам дапамог і яму.

— Расказвай, — загадалі ўсе і бліжэй пасунуліся да вогнішчаў.

— Пайшлі гэта мы на паляванне ды заблудзіліся. Ужо і джунглі скончыліся, і людзі нейкія белыя ходзяць наўкола. Аказваецца, мы трапілі ў беларускі пасёлак Калабковічы. Есці хочацца нясцерпна. Бачым, на ўскрайку пасёлка хлебапякарня. Машына якраз хлебам загружалася. Я стаў на варце, а вось ён ціхенька падкраўся да машыны і сцягнуў адну буханку. Селі мы ў кустах за пасёлкам, адламалі па кавалку хлеба, жуём. А ён не жуецца. Прэсны, нясмачны, сыры. Скарынка гарэлая, а спод белы. Я дык крыху з'еў і адразу пачуў, што заныла ў жываце. А гэты з галадухі ўмалоў большую палавіну буханкі. І як укусіў апошні раз, перастаў гаварыць. Склеіў пашчэнкі і мычыць. Я так спалохаўся! А ён дык амаль самлеў. Ледзь дабраліся дадому.

— Хлусі ды меру ведай, — не паверыла адна кабета. Яна, дарэчы, ніколі нікому не верыла. — А як жа гэты хлеб ядуць тамашнія жыхары? У іх таксама пашчэнкі склеены і жываты баляць?

— Яны прывыклі, бо ядуць такі хлеб кожны дзень. А мы першы раз.

— Гэтую справу так пакідаць нельга, — зноў ударыў у бубен шаман. — Мы павінны ўмяшацца і забараніць хлебапёкам карміць людзей такім хлебам, няхай выплачваюць кампенсацыю нашым суграмадзянам за прычыненны страх.

Наспяваў міжнародны скандал. Калабковіцкія хлебапёкі ўстрывожыліся не на жарт. Для прымірэння трэба было накіроўваць у бумбу-юмбу сваю дэлегацыю з кветкамі, соллю і хлебам. Праўда, вырашылі браць хлеб не сваёй выпечкі, а па дарозе ў Афрыку купіць у Мінску. Тамашнія хлебапёкі сваю справу ведаюць добра, як, між іншым, і ў другіх гарадах.

Паўстала пытанне, каго ўключыць у склад дэлегацыі. Нехта прапанаваў абавязкова паслаць дырэктара хлебапякарні Міхася Млынарчыка.

— Пабойцеся Бога, людзі! — спалохаўся той. — Што я ім буду гаварыць? Не паеду! На гэта ёсць аб'ектыўныя прычыны. Няхай едуць загадчыца лабараторыі і загадчыца вытворчасці.

— А чаму мы, чаму мы?! — абурыліся кабеты. — Як толькі што, усё мы вінаватыя. Ды і што мы скажам?

— Тое самае, што кажам усім і ўсюды: хлеб амаль немагчыма есці таму, што дрэнная мука. А на лепшую няма грошай. І наогул, і наогул... Словам, што-небудзь па дарозе прыдумаеце. Да Афрыкі далёка, пакуль даедзеце, цэлы раман можна сачыніць, не тое што апраўданне перад тымі чарнаскурымі, — вучылі іх калегі.

— Не паверыць. Хоць мы так і кажам усім і ўсюды, але ж думаеце нам вераць? Адразу ў піку: а чаму ў Лідзе, Гродне, Магілёве хлеб добры? Там жа таксама танны бывае, з горшай мукі. А добры.

— Так... Тады скажыце, што печы дрэнныя, — прапанавала адна кемлівая жанчына.

— Не павераць. Раней мы так гаварылі, абяцалі: вось перавядзём кацельню на газавае паліва, хлеб будзе — пальчыкі абліжаш. Хоць самому іспанскаму каралю на стол падавай. Кацельня ўжо даўно на газе працуе, а хлеб у нас не то з гліны, не то з якога хімічнага рэчыва.

— Паверыць. Чарнаскурыя ніколі гэтых нашых баек не чулі. Ім што ні скажаш — ва ўсё паверыць. Так што не марудзьце, адпраўляйцеся ў дарогу.

— А можа, зусім не ехаць? — ціхенька прамовіла загадчыца лабараторыі. — Паабураюцца афрыканцы ды і забудуцца. Не памерлі ж яны ад нашага хлеба. І ніхто яшчэ не памёр.

— Як гэта не ехаць! — абурылася прафсаюзная актывістка. — Ехаць трэба абавязкова, а то бяды не абярэмся, як не задобрым. Разынак ім завязіце, булачак смачных спячыце. Ды каб усё там было: цукар, дрожджы, мукі не забудзьцеся ўсыпаць. Белай. І самую вялікую булачку аддайце таму шаману, што небаракаў вылечыў. Каб не яго чароўны бубен, то не мінуць бы нам міжнароднага суда, які знаходзіцца ці то ў Гаазе, ці то ў Празе.

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

ДЗІКУНСТВА

Вользе Карач пагражаюць фізічнай расправай

Перадвыбарныя перыпетыі дэпутата Віцебскага гарсавета, прэтэндэнта ў дэпутаты Палаты прадстаўнікоў ад БСДП (НГ) усё больш нагадваюць крымінальны серыял.

Непрыемнасці праследуюць Вольгу Карач с самага пачатку выбарчай кампаніі. Акруговая выбарчая камісія адмовіла ў рэгістрацыі ініцыятыўнай групы, ЦВК і Вярхоўны суд скаргу прэтэндэнткі не задаволілі. Пасля невядомыя распісалі сцены дамоў у акрузе, дзе вылучаецца Вольга, лозунгамі "Галасуем за Карач!", "Зубр за Вольгу Карач!" і г.д. Дэпутат звярнулася ў міліцыю з просьбай знайсці хуліганаў. *"Гэта відавочная правакацыя — стварэнне карціны заўчаснай агітацыі. Ні я, ні мае паплечнікі ніякага дачынення да надпісаў не маем. Мы не займаемся дзіцячымі гульнямі. Мы што, ворагі сабе, каб адмыслова шкодзіць?"* — абураецца Карач.

На наступны дзень пасля звароту дэпутата ў праваахоўныя органы ў кватэру Сцяпана Цішуціна, члена незарэгістраванай ініцыятыўнай групы Вольгі, уварвалася міліцыя. За лічаныя хвіліны "месца жыхарства" палітыка перавярнулі дагары нагамі. Ордэр на вобыск прад'яўлены не быў. *"Усё адбывалася позна ўвечары ў аўторак. Без усялякіх санкцый міліцыя пералапаціла кватэру Сцяпана, абшукала падвал. З боку можна было падумаць, што на кватэру напалі рабаўнікі — настолькі ўсё нахабна рабілася... Цішуціна завезлі ў Кастрычніцкае РУУС, там жа спрабавалі прыпісаць аўтарства агітацыйных лозунгаў. Калі б не своечасовы прыезд сяброў і журналістаў, не ведаю, да чаго б там дайшло",* — распавядае Карач.

Некалькі дзён таму на прыём да дэпутата гарсавета Вольгі Карач прыйшлі незнаёмцы. *"Мне было сказана адкрытым тэкстам: маўляў, добра падумайце, ці варта вам удзельнічаць у парламенцкай гонцы. Ці мала што з вамі можа здарыцца, вы ж позна па вечарах адна ходзіце дадому",* — канстатуе 25-гадовая прэтэндэнтка ў кандыдаты.

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

Взрывы в Ираке

Рядом с полицейским участком в центре Багдада взорвался автомобиль, начиненный взрывчаткой. По уточненным сведениям, 47 человек убиты, число раненых превышает 100 человек. Повреждены как минимум девять машин. После взрыва образовалась воронка диаметром два метра.

С раннего утра у полицейского участка собралось намало желающих записаться в ряды стражей порядка. Будущие полицейские довольно часто становятся мишенью для боевиков.

На месте взрыва собралась толпа людей, которые выкрикивали проклятия в адрес американцев и правительства Айяда Алави, которые, по их мнению, не в состоянии обеспечить безопасность новобранцев, пишет “Ассошиэйтед пресс”. В этом районе также немало магазинов и кафе. Взрыв произошел в районе Хайфской улицы. Этот район считается вотчиной сторонников Саддама Хусейна. Здесь бывший лидер Ирака когда-то ходил в школу.

Позднее на одном из исламистских веб-сайтов появилось заявление от имени группировки боевиков, возглавляемой Абу Мусабом Заркави, которая взяла на себя ответственность за нападение на полицейский участок в Багдаде. Этот взрыв стал самым кровавым в Ираке с июля этого года, когда в Бакубе при взрыве машины, начиненной взрывчаткой, погибли 68 человек.

Иракские повстанцы нанесли очередной удар по экспорту нефти из страны. У города Бейджи в Северном Ираке ими был взорван перегонный узел, объединяющий сразу несколько нефтепроводов, сообщает Associated Press. Как заявил накануне премьер-министр Ирака Ияд Аллави, диверсии на нефтепроводах уже обошлись стране в 2 миллиарда долларов.

Блэр зовет на борьбу с глобальным потеплением

Британский премьер-министр Тони Блэр заявил о необходимости срочных действий для сокращения выброса парниковых газов в атмосферу, иначе мир столкнется с катастрофическими последствиями. В обращении к ведущим деятелям бизнеса и промышленности в банкетном зале лондонского Уайтхолла Тони Блэр сказал, что Британия должна подать в этом пример остальным странам.

Премьер считает вопрос о парниковых газах неотложным, о чем он заявил в драматических тонах. По словам Тони Блэра, последствия глобального потепления настолько серьезны, что могут угрожать самому существованию человечества. “Выброс парниковых газов, сопутствующий индустриализации и росту населения планеты в 6 раз за последние 200 лет, ведет к глобальному потеплению, которое растет угрожающими темпами и в будущем может выйти из-под контроля. Речь идет не о столетиях, а о жизни следующего и, возможно, даже нынешнего поколения”, — сказал британский премьер.

США — Россия: обмен мнениями

Колин Пауэлл: российские реформы — это отступление от демократии

Глава Госдепартамента США Колин Пауэлл в интервью информагентству Reuters заявил, что предложенные недавно Владимиром Путиным изменения в политической системе России вызывают у США серьезные опасения.

“По сути, это отступление от некоторых демократических реформ, — сказал Пауэлл, — Мы очень обеспокоены этим и хотим обсудить нововведения с российской стороной”. Госсекретарь США подчеркнул, что американские власти осознают необходимость и важность борьбы с международным терроризмом, “но усилия по борьбе с терроризмом должны быть сбалансированы, они не должны уводить в сторону от пути демократических преобразований”.

Напомним, что Владимир Путин заявил, что для эффективной борьбы с терроризмом необходимо обеспечить единство вертикали власти. Для этого нужно внести изменения в систему формирования исполнительной власти в стране. По словам президента, высшие должностные лица субъектов РФ должны избираться законодательными собраниями территорий по представлению главы государства, а выборы в Госдуму должны проходить по пропорциональной системе (партийным спискам). Комментируя это, Пауэлл сказал: “С террористами или убийцами не может быть политического диалога, но в то же время, проводя жесткую политическую линию в отношении терроризма, нельзя отказываться от государственных институтов, основанных на принципах демократии”.

Сергей Лавров посоветовал США не учить Россию демократии

Министр иностранных дел России Сергей Лавров считает безосновательными утверждения госсекретаря США Колина Пауэлла об ущемлении демократии в результате тех антитеррористических мер, которые намечены в России.

Об этом, как передает РИА “Новости”, он заявил после заседания Совета министров иностранных дел СНГ в Астане.

“Реформа административная, законодательная, происходящие в России процессы являются внутренним делом нашей страны”, — подчеркнул Лавров.

По словам министра, лично он понимает сделанное Пауэллом заявление как подтверждение необходимости принятия жестких мер по борьбе с терроризмом при одновременном соблюдении баланса между жесткостью этих мер и сохранением демократических ценностей.

Бразилия — «прибежище хакеров»

Бразилия стала столицей мирового хакерства и интернет-мошенничества. Так говорят эксперты со всего мира, которые собрались в столице этой южноамериканской страны, для того чтобы найти способы эффективной борьбы с электронными преступлениями.

Более 500 экспертов из разных уголков планеты участвуют в работе первой международной конференции следователей, которые борются с кибернетическим беззаконием. По мнению следователей федеральной полиции, которые принимают участие в работе конференции, Бразилия является родиной восьми из десяти хакеров всего мира. Две трети сайтов с детской порнографией в Интернете создаются в этой стране.

В Бразилии количество денег, которые ее жители теряют в результате финансовых махинаций в Интернете, превышает потери в результате “традиционных” грабежей банков. С этой статистикой согласны эксперты в области безопасности во всем мире. Они говорят, что в Бразилии в прошлом году было совершено 96 тысяч взломов сайтов, что в шесть раз больше, чем в любой другой стране мира.

Большинство хакеров работают в командах с красноречивыми названиями, таких, например, как “Взлом твоей безопасности” или “Виртуальный ад”. Расцвет киберпреступлений частично связывают со слабым законодательством. Само хакерство в Бразилии не считается преступлением, и, чтобы начать расследование, полиция еще должна доказать, что мошенничество действительно имело место. Многие бразильские хакеры не считают себя преступниками. Они говорят, что взлом сайтов — это в большей степени интеллектуальная игра, а не грабеж.

Нанотехнология поможет в лечении рака

Соединенные Штаты собираются потратить более 140 миллионов долларов на борьбу с раком, используя достижения в нанотехнологии, которые позволяют создавать приборы на молекулярном уровне.

Ученые из Национального института рака США считают, что нанотехнология поможет лечить рак в его самых ранних стадиях и избегать побочных эффектов. Нанотехнология находится пока в самом начале своего развития, однако уже сейчас ясно, что крохотные наночастицы размером в одну миллионную часть булавочной головки предоставляют огромные возможности в различных областях медицины. Нанодизайн уже применяется для усовершенствования продукции компьютерной индустрии, и ученые считают, что он может произвести революцию в медицине. Можно было бы, например, создать механизмы, которые находили бы в организме человека злокачественные клетки и доставляли к ним лекарства, что позволило бы избежать побочных эффектов химиотерапии и радиации.

Впрочем, пока лечение рака с помощью нанотехнологии — это всего лишь теория, и для ее претворения в жизнь потребуются многолетние исследования.

Фотовзгляд

Иракская женщина рыдает на месте взрыва в Багдаде.

Самая маленькая в мире собака Данка попала в Книгу рекордов Гиннесса.

ЛЮБОПЫТНО

В Китае разделили сиамских близнецов

В Китае успешно прошла операция по разделению сиамских близнецов, сросшихся в области живота. Сложнейшая операция с участием 50 медиков продолжалась накануне семь часов, пишет в среду газета “Синьцзин бао”.

Сейчас состояние трехмесячных сестер из провинции Цзянсу стабильное. Они перемещены в отделение интенсивной терапии. Хирурги смогли разделить общую печень и сердечную оболочку сестер. Операция была осложнена тем, что одна из девочек страдала врожденным пороком сердца.

Сиамские близнецы рождаются крайне редко — один раз из 100 тысяч. Согласно китайской статистике, почти треть их них появляется на свет сросшимися в области живота.

В Японии слушают музыку цветов

Садоводы уже давно отмечают, что разговоры с цветами положительно влияют на их развитие. Теперь в Японии придумали устройство, которое позволяет цветам отвечать при помощи музыки.

Приспособление, изобретенное компанией по изготовлению телекоммуникационного оборудования Let's Corp., получило название “Ка-он”, что можно перевести с японского как “звук цветов”. Оно состоит из магнита величиной с пончик и катушки в основании цветочного горшка. “Ка-он” подсоединен к проигрывателю компакт-дисков, телевизору или стереосистеме и воспроизводит звуки через стебель и лепестки растения. Let's Corp. планирует в сентябре представить телефон с динамиком, чтобы садоводы могли разговаривать со своими растениями.

“Ка-он” используется для озвучивания цветочных композиций на свадьбах, а также на концертах в Японии и стоит от 25 до 250 фунтов (примерно от 45 до 450 долларов). Глава Let's Corp. Масуми Гото заявляет, что их изобретение благотворно влияет на растения — изводит вредителей и позволяет цветам жить дольше. “Растения рады слушать музыку”, — утверждает он. Пользователи Интернета уже высоко оценили идею музыкальных цветов и сделали около 10 тысяч заказов на новое устройство, из которых три тысячи уже исполнены.

Украина запустит в космос «Клипер»

Украинские конструкторы планируют построить многоразовый пилотируемый космический корабль нового поколения “Клипер”. На осуществление этого проекта будет потрачено около 120 миллионов долларов США, а первый запуск в беспилотном варианте будет осуществлен до 2008 года. Предполагается, что “Клипер” заменит “Союзы”.

Где живут евреи?

По данным израильского Центрального бюро статистики, евреи составляют 80 процентов населения Израиля. При этом в стране проживают примерно 40 процентов евреев мира, которых, по данным статистики, во всем мире живет примерно 13 миллионов человек. Из них примерно 5,6 миллиона евреев живут в США, миллион — в Западной Европе и 400 тысяч в бывших советских республиках.

ВЗГЛЯД ИЗ ЕВРОПЫ

Развитие России происходит с временным сдвигом

Еженедельная печать продолжает обсуждать трагические события в Беслане. Швейцарский еженедельный журнал “Вельтвохе”, в частности, пишет:

“Кремль сознательно распространял ложную информацию. Он сообщил, что в заминированном спортивном зале школы без воды томится 350 заложников, а их было 1100. Он утверждал, что захват — это акция международного терроризма и что преступники говорили между собой по-арабски. Тем временем, по свидетельству заложников, языком бандитов был русский. Спецслужбы и не думали вступать в переговоры, однако и штурм школы не был по-настоящему подготовлен. А вот времени на то, чтобы арестовывать неугодных журналистов или мешать СМИ, критикующим очередную неудачу путинских друзей-эфэсбэшников, им как раз хватило.

Раф Шакиров, главный редактор “Известий”, был уволен. Он опубликовал в субботнем выпуске газеты на первой полосе крупным планом фотографии жертв. По мнению властей, это было “излишне эмоционально”...

Образ России — скверной, варварской страны на востоке Европы — заботил европейцев со времен Просвещения. Много было рассуждений о том, почему русские — “славянская раса” — не способны жить цивилизованной жизнью. Крепостное право, отсутствующая в России культура отношения к собственности, православие и водка считались возможными объяснениями этого феномена. Западные европейцы столетиями полагали, что, пересекая границу с Польшей, они покидают Европу. Россия вечно была для Западной Европы воплощением обратной стороны жизни — темной, злой, скверной — независимо от того, чем она являлась (или является) на самом деле. На самом деле Россия вовсе не такая уж другая, просто ее развитие происходит с временным сдвигом. Так, чеченский конфликт — это конфликт, типичный для распада колониальной системы. Путин стал президентом благодаря обещанию остановить эскалацию насилия в регионе, а также угрозе “мочить террористов в сортире”. Бывший кагэбэшник, оказавшийся во главе государства в результате интриг, знаком лишь с одним средством решения проблем — с насилием. Впечатление такое, что как в интеллектуальном, так и в эмоциональном плане свалившиеся на него задачи ему не по плечу. Он похож на марионетку в руках бывших своих находящихся в вечном конфликте соратников...

Зло — это не российская особенность. И даже если сейчас, в начале XXI столетия, Россия кажется воплощением зла, то объясняется это трагическими особенностями ее запоздалого исторического развития. Болезни европейских народов предыдущих столетий Россия переживает сейчас. В XIX столетии многие русские воспринимали идущие с Запада новые времена, как наступление Антихриста, безбожия. Между тем такие конфликты, как в Чечне, можно разрешить лишь в рамках современного открытого общества. Однако созданию именно такого общества Путин противится, ведь оно может угрожать его правлению".

ЛІКБЕЗ

Правыя і левыя

Сапраўды: якая палітычная партыя можа назваць сябе левай, а якая — правай (у класічным сэнсе гэтага слова)? Аб'яднаная грамадзянская партыя, здаецца, правая — ліберальныя каштоўнасці, прыватная ўласнасць і г.д. КПБ Калякіна — партыя камуністычная і па ўсіх канонах належыць да левых. Але вось цікава — і АГП, і КПБ падтрымліваюць платформу Народнай кааліцыі **“5+”**, *якая распрацавала праграму “Пяць крокаў да лепшага жыцця”. Атрымліваецца, што гэтыя пяць крокаў падыходзяць як для камуністаў, так і для лібералаў ды і іншых апазіцыйных партый (БНФ, БСДГ і г.д.).*

Такім чынам, у цяперашняй палітычнай сітуацыі відавочным становіцца вывад аб тым, што ўсе ідэйныя ўстаноўкі, праграмныя палажэнні і г.д. адыходзяць на задні план у параўнанні з “пяццю крокамі”. Розніца паміж “правымі” і “левымі” часова (а чаму часова?) сціраецца — іх аб'ядноўваюць каштоўнасці больш важныя, чым пабудова камунізму ці капіталізму. Сапраўды, хто можа пярэчыць, скажам, супраць першага пункту праграмы **“5+”** *— “Дастойнае жыццё кожнаму!”. Гэтага ж хочуць, па сутнасці, і будаўнікі камунізму, і сацыял-дэмакраты, і лібералы, і хрысціянскія дэмакраты. Больш таго, у праграме развіцця кожнай развітай еўрапейскай дзяржавы, я мяркую, існуе гэты пункт.*

У сітуацыі, якая склалася ў апошні перыяд, насамрэч няма нічога надзвычайнага. Гэта вынікае з простага аналізу сучаснай эвалюцыі класічных палітычных партый “левага”, “правага” і “цэнтрысцкага” бакоў палітычнай палітры.

Гістарычна лічылася, што партыі, якія выступаюць за радыкальныя палітычныя змены, называюцца “левымі”, а тыя, якія выступаюць за захаванне існуючага становішча, “правымі”. Адбылося гэта ўпершыню ў часы Французскай рэвалюцыі XVIII стагоддзя вось якім чынам. У 1789 годзе, калі праходзіў чарговы сход Французскай нацыянальнай асамблеі, тыя дэпутаты, якія выступалі за змены, селі па левы бок ад старшыні, а тыя, што абаранялі status gwo, селі па правы бок. Паступова старшыня сходу пачаў звяртацца да іх як да “правых” ці “левых”. Так і “прыклеіліся”, як гэта часта бывае, такія назвы да палітыкаў і адпаведных ідэалогій на доўгі час.

Партыі сацыял-дэмакратычнага і камуністычнага накірунку пачатку XX стагоддзя, якія змагаліся за рашучую змену рэжыму і нават за рэвалюцыю, атрымалі назву “левых”. Кансерватары, якія выступаюць за захаванне традыцый, мовы і культуры і не імкнуцца да радыкальных змен у існуючым грамадстве, належаць да правага крыла партый. Лібералы ж абыякава ставяцца да традыцыяналізму, але тым не менш таксама лічацца правымі. Гэта абумоўлена тым, што яны стаяць за свабодную, рынкавую эканоміку, адмаўляюць дзяржаўнае кіраванне эканамічнымі працэсамі, а апошні тэзіс (дзяржаўнае кіраванне) — стрыжань сацыялістычнай (левай) ідэалогіі. А раз антыпод “левага”, значыць, — “правыя”.

У наш час розніца паміж левымі і правымі ідэалогіямі істотна змянілася. Сацыял-дэмакраты пачалі выступаць за шматукладную эканоміку і фактычна пачалі зыходзіць з левага флангу. Лібералы, наадварот, пачалі ўводзіць элементы дзяржаўнага кіравання ў эканоміцы — а гэта ўжо ўхіл у левы бок. З другога боку, партыі, якія выступаюць за істотныя змены рэжыму (ліберальныя, нацыянальныя і іншыя), у наш час лічацца правымі партыямі.

Юрг Штайнер, аналізуючы гэтую акалічнасць у сваёй кнізе “Еўрапейскія дэмакраты”, заклікае пазбягаць паняццяў “левыя” і “правыя”, бо яны “занадта цьмяныя”. У сённяшняй Еўропе палітычнае жыццё стала настолькі складаным, што для вызначэння адрозненняў трэба мець на многа больш вымярэнняў, чым адно (“правы” — “левы”).

Пасля распаду СССР утварылася шмат партый ліберальнага, нацыянальна-дэмакратычнага, сацыял-дэмакратычнага накірункаў, што процістаялі камуністычным партыям рэспублік былога СССР, і тое, што яны выступалі за змены рэжымаў, таксама ставіць іх на правы фланг. Хаця, ідучы за логікай першапачатковага з'яўлення разглядаемай тэрміналогіі, усе згаданыя партыі можна было б залічыць да “левых” (бо яны за змены), а застыўшую ў сваім развіцці кампартыю — да “правай”.

Аналагічныя высновы робіць і Конрад В.Гізберт-Студніцкі, аналізуючы эвалюцыю стаўлення грамадства да рэлігіі (Dzis. 2004, №4). Ён адзначае, што працяглы час адносіны да рэлігіі і аддзялення царквы ад дзяржавы складалі адно з прынцыповых адрозненняў паміж “правымі” і “левымі”. Каталіцкая царква (асабліва ў Польшчы) традыцыйна была звязана з правымі (гэта адпавядае кансерватыўнай ідэалогіі). Сацыялісты (г.зн. “левыя”) заўсёды былі заўзятымі змагарамі з рэлігіяй. Аднак цяпер у заходніх грамадствах пануе прынцып рэлігійнай талерантнасці, а прысутнасць рэлігій у школе перастала быць палітычнай праблемай. Англіканская ці Прасветарыянская цэрквы становяцца ў сваю чаргу саюзнікамі левых — кардынал Манінг дзейнічае як абаронца правоў рабочых і сацыяльных рэформаў. Такім чынам, як піша К.Гізберт-Студніцкі, “з'яўляюцца новыя лініі падзелу і знікаюць традыцыйныя адрозненні паміж ”лявіцай" і “правіцай”, што робіць дакладнае вызначэнне левай ідэалогіі і правай **немажлівым.**

Такім чынам, сучасная класіфікацыя ідэалогій не зводзіцца да лінейнага прынцыпу мінулага XIX стагоддзя. Неабходна ўлічваць розныя фактары: характар эканомікі, характар рэжыму, адносіны да нацыянальнай ідэі і іншыя. Больш падрабязна прааналізаваны гэтыя з'явы ў маёй манаграфіі **“Нацыянальная ідэя ў сучасным свеце”**, што нядаўна ўбачыла свет у выдавецтве “Беларускі кнігазбор”.

Так у Еўропе. А можа, у нас, у Беларусі, інакш? Можа, тыя левыя, пра якіх гаварылася яшчэ ў тыя рамантычныя часы першых французкіх рэвалюцыянераў і не менш фанатычных бальшавікоў першых гадоў савецкай улады, яны і цяпер “жывей усіх жывых”?

У Беларусі палітычныя стасункі складваліся наступным чынам. На момант славутай перабудовы ў нас існавала толькі адна палітычная партыя — камуністычная. Традыцыйна яе можна было б аднесці да разраду “левых”. На Захадзе так яно і было — такія партыі лічыліся левымі. Але ў Савецкім Саюзе камуністычная партыя даўно злілася з дзяржавай і само паняцце “партыя” стала насіць іншы сэнс, сэнс неабмежаванай улады, наменклатурных магазінаў, санаторыяў, лечкамісій і іншага блату.

Што ж адбылося пасля ліквідацыі камуністычных партый у пастсавецкіх краінах? Ці ўтварылася шматпартыйнасць, пра якую многа гаварылася ў канцы 80-х і на пачатку 90-х гадоў? Адказ адназначны — не! І не магло быць інакш пасля цэлай эпохі панавання КПСС, калі выраслі новыя пакаленні, сфарміравалася новая ментальнасць і, як любілі гаварыць у канцы мінулага веку, вырас новы чалавек — “гома савецікус”. Былая партыйная наменклатура не магла так проста знікнуць і не знікла. У яе руках засталася дзяржаўная маёмасць, старыя сувязі, старыя структуры. Яна злілася з невялікай колькасцю алігархаў, адкінула стаўшымі ўжо непатрэбнымі і нават шкоднымі старыя камуністычныя лозунгі пра будаўніка камунізму і “са шчырым сэрцам і адкрытай душой” загаварыла пра дэмакратыю. Колішнія партыйныя дзеячы былі абраны на пасаду прэзідэнтаў. У Расіі і ва Украіне прэзідэнтамі сталі Ельцын і Кучма — партыйныя дзеячы вышэйшага эшалону, у Беларусі абралі прэзідэнтам наменклатурнага дзеяча трохі ніжэйшага кшталту — дырэктара саўгаса.

Так было з аднаго флангу — з боку былой кампартыі. Другі бок — гэта вялізная маса цалкам люмпенізаванага люду, так званага рабочага класа і сялянства. Ці ўяўляла тады і ці ўяўляе цяпер гэтая маса, электарат, ці, як любіць гаварыць А.Лукашэнка, “мой народ”, якую-небудзь палітычную сілу? Менавіта палітычна накіраваную, адукаваную сілу? Вось тут і хаваецца ўвесь сакрэт слабасці палітычных высілкаў нашай апазіцыі. Усе пасткамуністычныя партыі паўсталі не як неабходнасць палітычнага моманту. Гэтыя партыі не ёсць выразнікі інтарэсаў пэўных слаёў грамадства, як гэта адбывалася і адбываецца ва ўсім цывілізаваным свеце. Класічных пралетарыяў мінулага, якія ўтварылі моцную, “левую” камуністычную партыю", даўно няма і блізка. Пастсавецкі рабочы клас ёсць аморфная маса людзей, якая цалкам не структурызаваная, не здольная ні на якую палітычную акцыю. На гэтую тэму ва Украіне ў чэрвені 2000 года праводзіўся нават семінар “Левыя і правыя ва Украіне”, дзе Ю.Шухевіч трапна сказаў, што мы маем “адзін вялікі натоўп, з аднаго боку, а з іншага — тая невялічкая праслойка, якая цудоўна абыходзіцца без палітычных партый, ёй хапае кланаў. У іх ёсць спецыяльныя арганізацыйныя структуры, якім непатрэбны аніякія палітычныя партыі, бо, як паказалі вынікі рэферэндуму, выбары ў нас наогул непатрэбныя”.

Яшчэ ў большай ступені ўкраінская сітуацыя паўтараецца ў Беларусі. Пра гэта сведчаць усе нашы выбары, пачынаючы са славутага рэферэндуму 1996 года. Сапраўды, доля партыйных удзельнікаў ва ўсіх галінах выбараў вельмі малая, а працэнт абраных блізкі да нуля — ён падпадае пад працэнт памылкі доследу. Слова “партыя” стала нешта накшталт слова “апазіцыя”, і ісці на выбары лепш не ад якой-небудзь партыі, а трэба рэгістравацца так званым незалежным кандыдатам. Заўважым, слова “партыя” само па сабе нясе больш інфармацыі, чым “левая партыя” альбо “правая партыя”. Людзей мала цікавіць сама ідэалогія партыі. Чалавек належыць да партыі — і гэтым усё сказана. Значыць, ён “не за Лукашэнку”, значыць, ён у апазіцыі, а калі ён яшчэ размаўляе па-беларуску, то ён “франтавец”.

На фоне такога незайздроснага становішча палітычных партый у Беларусі не выклікае аніякага здзіўлення магчымасць аб'яднання ці стварэння блока, кааліцыі і г.д. партый, якія ў іншых умовах, у нармальных еўрапейскіх грамадствах былі б непрымірымымі ворагамі, бо многія з іх стаяць па розныя бакі палітычнай палітры і нясуць — зноў-такі ў цывілізаваных капіталістычных краінах — процілеглыя погляды на магчымыя шляхі чалавецтва. Вось і створана ў нас некалькі такіх блокаў — Народная кааліцыя **“5+”**, “Еўрапейская кааліцыя”, група “Рэспубліка”... На гэтым новым сістэмным узроўні мы маем ужо справу не з партыямі, а з групамі партый, грамадскіх аб'яднанняў, а таксама фізічных асоб. З'явіўся новы структурны падзел грамадства. На гэтым узроўні палітычнай сістэмы мы ўжо пазбавіліся паняцця “партыя” і апярэдзілі больш новым і, здавалася б, важкім паняццем — “кааліцыя”, “аб'яднанне”. Самае цікавае, што і тут мэты новаўтвораных сістэм (кааліцый) — адны і тыя ж: пабудова праўнай дзяржавы, дэмакратыя, свабода, рынкавая эканоміка і г.д. Кожная кааліцыя абяцае зрабіць Беларусь заможнай, незалежнай еўрапейскай дзяржавай. Кожная кааліцыя адстойвае празрыстыя і дэмакратычныя выбары і змагаецца супраць цяперашняга аўтарытарнага рэжыму. Не дзіва, што новы палітычны падзел змяніўся для знешняга назіральніка зусім нязначна. Не ўнёс ён больш яснасці і ў народныя масы. У свядомасці электарата ўсе гэтыя “пяцёркі” толькі больш заблыталі разуменне становішча і так і не далі адказу на пытанне, “за каго галасаваць?” і “калі не ён, дык хто?”.

Як існуючыя партыі, так і іх цяперашнія ці будучыя кааліцыі альбо аб'яднанні, на жаль, не маюць апоры ў масах, яны навязваюцца народу “зверху”, большай часткай ствараюцца, каб засвяціць нейкага новага лідэра. Яны існуюць самі па сабе, а народ сам па сабе. Толькі пры стварэнні, выхаванні высокай палітычнай культуры народа, нашага электарата магчымы дзейсныя палітычныя ўтварэнні, магчымы партыі еўрапейскага кшталту.

Такім чынам, і новы падзел палітычнага спектра не ўнёс нічога новага як у палітычную свядомасць мас, так і ў ідэалагічную канцэпцыю маладой беларускай дзяржавы. Тым больш не ўнёс ён нічога новага ў разуменне нейкіх там “левых” і “правых” плыняў палітычнага спектра. Іх даўно няма і не будзе. А тая тэрміналагічная спадчына, што засталася нам ад камуністычнай эпохі, павінна стаць прадметам абмеркавання толькі гісторыкаў.

У гэтай сувязі ўзнікае заканамернае пытанне: калі няма “левых” і “правых”, то на якіх прынцыпах будуць будавацца і развівацца новыя палітычныя структуры, калі яны ўсё ж такі стануць сапраўднымі партыямі — гэта значыць аб'яднаннем людзей, якія гуртуюць найбольш палітычна актыўных людзей пэўных пластоў грамадства?

Я думаю, адкрываць Амерыку патрэбы няма. Беларусь павінна быць незалежнай і квітнеючай краінай. У мяне дэвіз: “Стань гаспадаром!”. І наша краіна, на маю думку, павінна быць краінай гаспадароў. Наш дом — Беларусь. Такі лозунг цяпер часта гучыць. Ён азначае працяг першага: раз мы жывём у краіне пад назвай *Беларусь*, то яна мусіць быць нашым агульным домам, дзе гаспадаром буду і я, і мой сусед. У майго дома — Беларусі — павінна быць і свая гаспадарка, якая завецца эканомікай, і свае традыцыі і звычаі, якія называюцца беларускай культурай, і свая мова — якая завецца беларускай. Усё гэта аб'ядноўваецца адным словам — *нацыянальная ідэя*. Тым цэментуючым растворам для ўсяго нашага пярэстага грамадства з'яўляецца толькі адзін, замешаны на беларускіх нацыянальных каштоўнасцях, на памяці нашых славутых продкаў, на працы нашых рабочых і інжынераў, на творах нашых выдатных навукоўцаў, пісьменнікаў, музыкаў і артыстаў. Ажыццяўленне беларускай нацыянальнай ідэі — вось што павінна быць галоўным для любой палітычнай партыі ў Беларусі, і тады назаўсёды знікне штучны падзел на “белых” і “чырвоных”, “на правых” і “левых”.

Анатоль АСТАПЕНКА,
намеснік старшыні Цэнтральнай рады БСДГ (Грамады),
кандыдат фізіка-матэматычных навук, дацэнт.

Ударная будоўля ператвараецца ў даўгабуд

Мемарыял "Беларусь партызанская" планавалася ўрачыста адкрыць яшчэ ў дні святкавання 60-годдзя Вызвалення, але на дадзены момант узведзены толькі пастамент помніка — аздобленая бронзавым рэльефам гранітная калона.

Згодна з аўтарскай задумай, калону павінна завяршаць скульптурная кампазіцыя (зубр і жанчына са сцягам), якая сімвалізуе барацьбу і перамогу. Яна ўжо адлітая ў бронзе, але ставіць яе на пастамент не спяшаюцца. Ударная будоўля ператвараецца ў даўгабуд. Чаму так здарылася?

Службовыя асобы, якія маглі б паведаміць з гэтай нагоды што-небудзь карыснае, ухіляюцца ад інтэрв'ю. Маўчыць і кіраўніцтва Саюза мастакоў, спасылаючыся на тое, што Саюз ад пачатку не меў да гэтага праекта дачынення. Нават аўтар мемарыяла скульптар **Валянцін ЗАНКОВІЧ** на пытанне "Калі адкрыецца помнік?" толькі пацiскае плячыма.

Ходзяць чуткі, што ў Міністэрстве культуры падрыхтаваны цікавы дакумент — Палажэнне аб конкурсе на дапрацоўку мемарыяла "Беларусь партызанская" на Партызанскім праспекце г.Мінска. Звесткі пра гэта нават прасачыліся ў СМІ.

Міністэрства насамрэч мае права абвясціць такі конкурс. Але толькі пасля таго, як Манументальны экспертны савет афіцыйна прызнае працу Валянціна Занковіча нездавальняючай і на сваім пасяджэнні складзе пра гэта юрыдычна аформлены дакумент. У гэтым дакуменце мусіць быць занатавана меркавнне кожнага сябра савета і вынікі галасавання. Манументальны савет па гэтым пытанні пакуль што не збіраўся...

На дадзены момант мемарыял ужо каштуе 300 мільёнаў рублёў. 250 мільёнаў трэба заплаціць за працу скульптарам, ліцейшчыкам, каменярэзам, будаўнікам. 50 мільёнаў — доўг Украіне (кошт прывезенага адтуль шэрага граніту плюс штраф за непералічаныя пастаўшчыку ў абумоўлены тэрмін грошы). Колькі будзе каштаваць дапрацоўка мемарыяла, ніхто не ведае.

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ.

На здымках: *зверху — так мусіць выглядаць манумент згодна з аўтарскай задумай (фотамантаж).*

Справа — адлітая ў бронзе галоўная кампазіцыя манумента.

«Андэграўнд» выйшаў з падполля

14 верасня ў нашай краіне пашырылася культурніцкае поле. У гэты дзень у Доме літаратара адбылася прэзентацыя новага літаратурнага часопіса з неакрэсленай і адначасова шматзначнай назвай "Тэксты". Паколькі часопіс загадзя быў разрэкламаваны як прыкольны, аўдыторыя на прэзентацыі была збольшага маладзёжная. Прадстаўляў гэты опус грамадзе і вёў рэй на вечарыне Зміцер Вішнёў, ветэран "Другога фронту мастацтваў" і жывая легенда "Бум-Бам-Літу".

Новы часопіс яднае аўтараў, што складаюць памянёны вышэй "фронт" і пасвяцца вакол выдавецтва "Логвінаў". На маю думку, "Тэксты" нарадзіліся з настальгіі старэйшых "бумбамлітаўцаў" па рамантыцы "андэграўнда". Гэты праект уяўляе сабой спробу адрадзіць "андэграўнд" ва ўмовах нейкага падабенства мастацкага рынку, хай нават не як з'яву, а толькі ў якасці "брэнда". На імпрэзе за мікрафон трымаліся і вядомыя постаці беларускага паставангарда, такія як Валянцін Акудовіч і Юрась Барысевіч, і маладая, але амбітная генерацыя.

В. Акудовіч шчыра прызнаўся, што часопіса ён пакуль не чытаў, але гэта не важна. Сам факт ягонага выхаду ў свет мусіць стаць падзеяй, бо ў нашых спецыфічных умовах сумленнае беларускае слова ў надрукаваным выглядзе абавязкова набывае сакральны сэнс. Андрэй Хадановіч выклікаў энтузіязм публікі, праспяваўшы сваю песню, прысвечаную беларускім калгаснікам — пераможцам у "сацыялістычным спаборніцтве" з беларускімі алімпійцамі. Прыязна прыняла грамада і "блюз" Сержа Мінскевіча — сюррэалістычны гімн балоту як хісткай глебе нашага нацыянальнага духу. На імпрэзе гучалі тэксты, якія можна трактаваць як вершы, ладзіліся перформансы. Калі скончыўся час арэнды залы, некаторы час свята гудзела ў фае. Тут можна было набыць і сам часопіс (ягоны наклад усяго 299 асобнікаў), і іншую беларускую літаратуру, у тым ліку і даволі рэдкія на сённяшні дзень выданні. "Тэксты" я не прыдбаў, бо апошнія грошы, якія ў мяне былі на той момант у кішэні, аддаў за Коласавага "Сымона-музыку" (выдадзены ў 1990 годзе) з авангардысцкімі для свайго часу, а сёння класічнымі ілюстрацыямі Міколы Селяшчука.

Віталь БОГУШ.

ШАШКІ

Цэнтральная сіметрыя

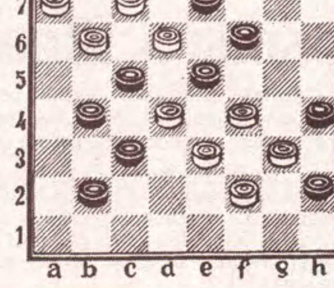
Класіфікацыйны конкурс-15 працягваем дзевятым заданнем — камбінацыйнай праблемай Пятра ШКЛУДАВА з Наваполацка, якую ён даслаў пад назвай "Цэнтральная сіметрыя".

Белыя: a7, b6, c7, d4, d6, e3, f2, f4, g3 (9).

Чорныя: b2, b4, c3, c5, e5, e7, f6, f8, h2, h4 (10).

Выйгрыш (чатыры ачкі). Калі будзе жаданне, паспрабуйце скласці падобную кампазіцыю.

Тэрмін для адказаў — традыцыйныя два тыдні. Чакаем іх па адрасе: **220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты "Народная воля", "Шашкі".**

Першынство Еўропы

У Польшчы прайшло першынство Еўропы па шашках-100 сярод моладзі. Чэмпіёнамі сталі: у юнакоў — Роберт Мізанс з Латвіі (19 год і маладзей), Арцём Іваноў з Украіны (16), Айнур Шаўбакоў з Расіі (13), Максім Шароў з Украіны (10), у дзяўчынак — Ласма Абрамсоне з Латвіі (19), Алеся Абдуліна з Расіі (16), Марта Нагавішына з Расіі (13), Аўгул Ідрысава таксама з Расіі (10).

Спаборнічалі ў ім і беларускія маладыя шашысты. Лепш за ўсіх выступіў Андрэй Толчыкаў з Гомеля. У групе хлопчыкаў, якім ад роду 16 і меней гадоў, ён заваяваў бронзавы медаль.

Астатнія нашы прадстаўнікі атрымалі такія паказчыкі: 4.Ігар Міхальчанка і 14.Уладзіслаў Сплендэр — у галоўным спаборніцтве; 17.Сяргей Марчанка і 14.Эдгар Варданян — у намінацыях-16 і 13; 8.Святлана Гарбачэнка і 16.Людміла Журбіцкая — у турніры-19; 21.Вольга Кавалёва і 13.Маргарыта Батура — сярод кадэтак ва ўзросце 16 і 13 гадоў.

Камандны залік: 1.Расія, 2.Украіна, 3.Латвія, 4.Галандыя, 5.Польшча, 6.Беларусь, 7.Літва, 8.Эстонія, 9.Арменія. 10.Германія, 11—16.Чэхія, Венгрыя, Бельгія, Францыя, Італія і Малдова.

Паведаміў чэмпіён Беларусі па шашках-64 Кірыл Хайнюк — наш новы карэспандэнт, які рыхтаваў каманду Беларусі да юнацкіх баталій.

Чэмпіянат Беларусі

Завяршыўся чэмпіянат Беларусі па завочных шашках-64 — трыццаць восьмы па ліку. Сярод 74 іракоў былі безразраднікі, кваліфікаваныя шашысты і нават міжнародны майстар ва ўзросце ад 17 да 70 гадоў.

У вышэйшай лізе (класічная версія) перамог кандыдат у майстры спорту мінчанін Міхаіл Гельман. Ён набраў 18 ачкоў з 24 магчымых і правёў турнір без паражэнняў, як і мінчанін Васіль Грабенка, які заняў чацвёртае месца. На другім месцы — майстар Аляксандр Ляхоўскі з Жодзіна (16), на трэцім — кандыдат у майстры спорту Леанід Козел з Мядзеля (15).

У БВЛ-38-Ж (таксама вышэйшая ліга, але з жараб'ёўкай дэбютаў) мацнейшым стаў майстар Яўген Салановіч (Мінск), які ўжо двойчы (у 1990 і 1991 гадах) заваёўваў званне чэмпіёна рэспублікі. На яго рахунку — 25 ачкоў з 30. На два ачкі адстаў ад яго кандыдат у майстры спорту Ігар Гайдукевіч (Баранавічы). А.Ляхоўскі з 20 ачкамі апярэдзіў кандыдата ў майстры спорту В.Грабенку па іншых паказчыках.

У БПЛ-38 (першая ліга) першая чацвёрка прызёраў выглядае так: Гендрык Мілош, Астравецкі р-н (20 з 24), Антон Бацяноўскі, Глыбокае (18), Яўген Леванюк, Мінск (17) і Анатоль Рогач, Вілейка (16). Усе яны перайшлі ў вышэйшую лігу. У першай лізе (БПЛ-38-Ж) першае месца прысуджана Я.Леванюку.

А вось вынікі турніру кандыдатаў у майстры спорту (БКМ-38): 1.Людміла Чыжэўская, Мінск (18 з 24), 2.Аляксандр Бахонка, Калінкавічы і 3.Дзмітрый Лук'яненка, Глыбокае (па 17). Гэтыя ўдзельнікі, а таксама Іван Жукоўскі (16), Анатоль Сапрончык (15) і Уладзімір Дрэмач (14 ачкоў) трапілі ў першую лігу.

Сярод разраднікаў (БТР-38) вызначыўся Мікалай Аўтух (Докшыцы).

Паспяхова справілася са сваімі абавязкамі судзейская калегія ў складзе майстра Георгія Пятровіча і Міхаіла Гельмана.

Наступны, 39-ы, чэмпіянат пачнецца 1 лістапада бягучага года. Па ўсіх пытаннях удзелу ў ім можна звяртацца да галоўнага сакратара Камісіі завочных шашачных спаборніцтваў Міхаіла Давыдавіча Гельмана па тэлефоне ў Мінску 257-87-92 альбо пісьмова па адрасе: 220018, Мінск, вул.Бурдзейнага, 1-16.

Дарэчы, М.Гельман, А.Ляхоўскі і В.Грабенка — цяперашнія нашы канкурсанты, а першы з іх — таксама пастаянны карэспандэнт, дзякуючы якому і падрыхтавана гэтая інфармацыя.

З нізкі кампазіцый

Мы ўжо віншавалі нашага актыўнага аўтара Аляксандра Ляхоўскага з 55-годдзем з дня яго нараджэння. Сёння знаёмім з кампазіцыйнай творчасцю юбіляра:

1.Белыя: a1, b6, e1, e5, f4, g1, g3, h4, h6 (9). **Чорныя:** a3, b8, c3, e7, f6, f8, g7, h2 (8). Gf2, c7, d2, b2, d8, h4, e7, c5/b4x.

2.Белыя: c3, d2, e1, e3, f2, g5, h2, h6 (8). **Чорныя:** a5, c5, c7, f4, f6, f8, g3, g7, h4 (9). B4, b4, d6, e7, b4, c3x.

3.Белыя: a1, a3, c1, d6, e5, g1, h2, h6 (8). **Чорныя:** c3, d8, e3, f2, f4, f8, g3, g7 (8). Ab2, b4, c7, c5, d2, e7, f4, h6x.

4.Белыя: a3, b2, c1, d2, e1, g5, h2, h4, h6 (9). **Чорныя:** a5, d4, d6, e3, f2, f4, f8, g3, h8 (9). Bc3, c3, b4, b2, d2, e7, f4, f6, g1x.

5.Белыя: a1, b4, d2, e3, f2, f4, g3 (7). **Чорныя:** a7, c3, c7, d6, e7, g5, g7, h6 (8). Пашукайце перамогу за белых самастойна. Будзем рады вашым рашэнням.

Мікалай ГРУШЭЎСКІ, майстар спорту.

Тэлевізар, які размаўляе

ААТ "Гарызонт" распрацавала арыгінальную мадэль тэлевізара "Хуманік" 21BF42L, які здольны размаўляць з чалавекам.

Пры ўключэнні тэлевізара і яго выключэнні маладым голасам агучваюцца словы прывітання і развітання. Акрамя таго, у новай мадэлі агучана сістэма меню, у якой, акрамя ўсіх іншых, ёсць функцыя будзільніка, што выдае на выбар сінтэзаваны гук кукарэкання пеўня ці каманду чалавечага голаса "Час уставаць!". Наступным крокам на базе названай мадэлі тэлевізара стане праграміраванне выразаў яго ўладальнікам. Напрыклад, на пэўны час можа быць устаноўлены будзільнік з тэкстам "Час есці!".

Новая мадэль тэлевізара не мае аналагаў у свеце. Кошт названай мадэлі яшчэ не вызначаны. З кастрычніка 2004 года будзе асвоена серыйная вытворчасць тэлевізараў. Да канца бягучага года плануецца вырабіць 3—5 тысяч штук.

Падазраецца ў атрыманні хабару

Брэсцкай транспартнай пракуратурай заведзена крымінальная справа па ч.2 арт. 430 "Атрыманне хабару" Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь у дачыненні да 43-гадовага супрацоўніка кантрольна-рэвізійнай службы Беларускай чыгункі.

Як паведамілі БелаПАН ва ўпраўленні ўнутраных спраў на транспарце МУС, гэты работнік з лістапада 2002 года па жнівень 2004 года за спрыяльнае вырашэнне пытанняў па выніках праверак неаднаразова атрымліваў хабар ад дырэктара вагона-рэстарана чыгуначнага вакзала станцыі Брэст, усяго на 380.000 рублёў. Праводзіцца расследаванне.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

16

верасень

ЧАЦВЕР
Усх. 6.45 Зах. 19.23
Даўж. дня 12.38
Маладзік 14 верасня

100 гадоў з дня нараджэння Р.М. Кашэльнікавай (1904—1980), актрысы, народнай артысткі БССР

СПОРТ

Абрамовіч пачынае з перамогі

Днямі ўзяў старт самы прэстыжны футбольны турнір на тэрыторыі Еўропы — Ліга чэмпіёнаў УЕФА.

Паколькі беларускім клубам яшчэ далёка да еўрапейскай футбольнай эліты, думаецца, што цікавасць беларускіх аматараў гэтага віду спорту будзе засяроджана на выступленнях нашых геаграфічных суседзяў — украінскіх і расійскіх каманд.

У групе Н маскоўскі ЦСКА ў сваім першым матчы гуляў на выездзе з партугальскім "Порту" (*на здымку — момант гульні*). Гульня завяршылася ўнічыю — 0:0. Яшчэ адзін матч у гэтай падгрупе, дзе сустракаліся французскі "ПСЖ" і лонданскі "Чэлсі" завяршыўся пераканаўчай перамогай каманды Рамана Абрамовіча — 3:0.

У групе Е грэчаскі "Панацінаікас" атрымаў перамогу над нарвежскім "Русенборгам" — 2:1, а "Арсенал" з Лондана выйграў у галандскага "ПСВ" — 1:0.

У групе F свой першы матч праводзіў данецкі "Шахцёр". Украінцам не хапіла шасці хвілін, каб утрымаць нулявую нічыю ў супрацьстаянні з італьянскім "Міланам". Нашы паўднёвыя суседзі саступілі з лікам 0:1. У сваю чаргу, апаненты "Шахцёра" па групе высвятлялі адносіны ў шатландскім Глазга, дзе мясцовы "Сэлцік" саступіў іспанскай "Барселоне" — 1:3.

З перамогі над бельгійскім "Андэрлехтам" распачала сваё выступленне ў групе G іспанская "Валенсія" — 2:0. Такі ж вынік зафіксаваны ў сустрэчы італьянскага "Інтэра" і нямецкага "Вердэра". Тут перамога за італьянцамі.

Учора вечарам прайшлі астатнія гульні першага тура Лігі чэмпіёнаў. Пра іх вынікі — у наступным нумары.

Чэмпіён ёсць чэмпіён

Набірае ход 13-ы чэмпіянат Беларусі па хакеі з шайбай. Нагадаем, што з гэтага года айчыннае першынство мае статус адкрытага чэмпіянату.

Справа ў тым, што чэмпіянат Усходнееўрапейскай хакейнай лігі, дзе беларускія хакейныя клубы маглі рэгулярна сустракацца з сапернікамі з Украіны, Латвіі і іншых краін з гэтага года не праводзіцца. Сваё жаданне "стаць беларусамі" выказалі ўкраінскі "Сокал", а таксама латышскія "Металургс" і "Рыга-2000". Акрамя клубаў-легіянераў, у чэмпіянаце ўдзельнічаюць дзевяць беларускіх каманд.

У межах чэмпіянату згуляна ўжо тры туры. Як і належыць чэмпіёну, мінскае "Юнацтва" захапіла лідэрства і ў гэтым сезоне. У трэцім туры хакеісты пад кіраўніцтвам Міхаіла Захарава перамаглі землякоў з "Дынама" — 3:0. Між іншым, за тры сустрэчы "Юнацтва" не прапусціла ў свае вароты ніводнай шайбы. Следам за "Юнацтвам" ідзе мінскі "Керамін", які пакуль таксама мае стопрацэнтны паказчык. У трэцім туры "Керамін" перамог магілёўскае "Хімвалакно" — 3:2.

Буйную перамогу адсвяткаваў "Гомель". Каманда з берагоў Сожа выйграла ў "Віцебска" — 8:2. Гродзенскі "Нёман" атрымаў сухую перамогу над "Рыгай-2000" — 3:0, а кіеўскі "Сокал" выйграў у наваполацкага "Хіміка" — 4:2. Адзіная нічыя ў трэцім туры зафіксавана ў сустрэчы паміж "Брэстам" і ліепайскім "Металургсам" — 3:3.

Не шанцуе ні ў пары, ні ў «адзіночцы»

На тэнісным турніры ў Дэйлэр-Біч (ЗША), прызавы фонд якога складае 380.000 долараў, беларускі тэнісіст Максім Мірны саступіў у першым раўндзе адзіночнага турніру амерыканцу **Угу Армадзе** — 6:3, 6:7, 6:7. А ў парным разрадзе з амерыканцам Амерам Дзелічам Мірны саступіў чылійска-бразільскаму дуэту Адрыян Гарсія/Рыкарда Мела — 7:5, 3:6, 2:6.

Беларусы накідалі кіпрыётам

Мужчынская зборная Беларусі па баскетболе правяла адборачную сустрэчу да чэмпіянату Еўропы 2005 года. Нашы спартсмены перамаглі каманду Кіпра — 77:72.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ШАХМАТЫ

Решите миниатюру М.Калгин

Белые: Kpd1, Фb1, Лh5, Ke4, Kg2 (5).

Черные: Kpf3, п.d3 (2).

Мат в 2 хода.

Предлагаем вниманию любителей шахматной композиции двухходовую задачу-миниатюру российского составителя. Попробуйте найти ее решение. Свои ответы присылайте по адресу: **220030, Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция газеты "Народная воля", "Шахматы".**

Юдит Полгар вне конкуренции

Выдающейся венгерской шахматистке Юдит Полгар в этом году исполнилось 28 лет. Она младшая из знаменитого трио сестер Полгар, из которых старшая сестра Жужа была чемпионкой мира. Несмотря на возраст, Юдит уже 15(!) лет возглавляет женский рейтинг-лист ФИДЕ. Причем отрыв ее от ближайших соперниц огромный. Сама Юдит участвует лишь в соревнованиях мужчин, где также достигла замечательных результатов. В международном мужском рейтинг-листе она занимает 8-ю строчку, выше таких знаменитостей, как четырехкратный чемпион России Петр Свидлер, Алексей Широв, экс-чемпионы Руслан Пономарев, Василий Иванчук, Борис Гельфанд, Анатолий Карпов и т.д.

Сейчас Юдит Полгар возглавляет женский рейтинг-лист ФИДЕ с показателем 2728(!) У идущей на втором месте экс-чемпионки мира китаянки Се Цзюнь — 2564. Разрыв, как видим, составляет 164 пункта! Фантастика! В первую двадцатку мирового рейтинг-листа среди женщин также входят: 3.чемпионка мира Антуанетта Стефанова (Болгария) — 2527, 4.чемпионка Европы Александра Костенюк (Россия) — 2511, гроссмейстеры 5.Хампи Конеру (Индия) — 2511, 6.экс-чемпионка мира Майя Чибурданидзе (Грузия) — 2498, 7.экс-чемпионка мира Чжу Чень (Китай) — 2494, 8.Алиса Галлямова (Россия) — 2490, 9.Пиа Крамлинг (Швеция) — 2489, 10.Светлана Матвеева (Россия) — 2482, 11.Чжао Сю (Китай) — 2477, 12.Нана Дзагнидзе (Грузия) — 2476, 13.Наталья Жукова (Украина) — 2475, 14.Сю Юйхуа (Китай) — 2472, 15.Екатерина Лагно (Украина) — 2472, 16.Екатерина Ковалевская (Россия) — 2470, 17.Цинь Каньин (Китай) — 2466, 18.чемпионка России Татьяна Косинцева — 2462, 19.Ирина Круш (США) — 2459, 20.Хоанг Тхан Транг (Вьетнам) — 2455.

В числе 50 сильнейших больше всего представительниц России — 11, от Китая — 7 спортсменок, Грузии, Польши, Украины — по 4, Венгрии — 3, Индии, Румынии, Франции, Сербии и Черногории — по 2, по одной шахматистке еще от 10 стран.

Приводим одну из партий Юдит Полгар, сыгранную на супер-турнире в Вейк-ан-Зее в 2003 году. Ее соперником был прославленный чемпион Анатолий Карпов.

А.Карпов—Ю.Полгар Новоиндийская защита

1.d4 Kf6 2.Kf3 e6 3.c4 b6 4.a3 Cb7 5.Kc3 d5 6.cd K:d5 7.Фc2 K:c3 8.Ф:c3 h6 9.e3 Kd7 10.b4 Ce7 11.Cb2 o-o 12.Лd1 a5! Используя перевес в развитии, черные начинают активные действия на ферзевом фланге. 13.b5 Лc8 14.Фb3 c6 15.bc C:c6 16.Cb5? Пропуская тактический удар. 16...Cb4+! 17.ab C:b5 18.ba Cc4 19.Фa3 ba. В итоге белый король застревает в центре, что позволяет черным успешно его атаковать. 20.Фd6 Cb5 21.d5 Лc2 22.Лd2 Фc8 23.Фa3. (Угрожало 23...Л:b2!) 23...Л:d2 24.Kp:d2 Kb6 25.Фc3 Kc4+ 26.Kpc2 e5 27.Kpb1 Фg4 28.Лc1 Лb8 29.Лc2 f6 30.d6 Ф:g2 31.Kd2 Фh1+ 32.Kpa2 K:d6 33.Фc5 Лc8. **Белые сдались.**

Турнирный калейдоскоп

В Монреале (Канада) прошел международный шахматный фестиваль. В его программе было два международных турнира. В группе "А" играли 7 международных гроссмейстеров и 5 международных мастеров. Соревнования проводились по круговой системе. В напряженной борьбе первым на финише был украинец Захар Ефименко, набравший 7,5 очка из 11 возможных. На пол-очка отстали гроссмейстеры Игорь Натаф (Франция) и Александр Моисеенко (Украина). Среди участников была юная украинская шахматистка Катя Лагно. Хотя она и не показала высокого результата, в отдельных партиях Катя играла очень хорошо. Так, в свой актив она может записать ничьи с известными гроссмейстерами Эдуардасом Розенталисом (Литва) и Александром Хузманом (Израиль).

В турнире "Б" выступали 6 гроссмейстеров, 2 международных мастера и 4 мастера ФИДЕ. Здесь сильнейшим оказался канадец Александр Лесьеж, набравший 8 очков из 11 возможных. По 7 очков набрали кубинец Вальтер Аренсибия и бывший гомельчанин, ныне представляющий Израиль, гроссмейстер Виктор Михалевский.

* * *

Открытый международный турнир в Риге собрал около 200 шахматистов из 15 стран. Соревнования проводились по швейцарской системе в 9 туров. Успешно выступил в турнире международный гроссмейстер из Латвии Эдвин Кеньгис, набравший в 9 встречах 7,5 очка. Это обеспечило ему единоличную победу. Всего на пол-очка от победителя отстали исландец Ханнес Стефанссон, Михаил Рычагов (Эстония) и Илмар Старостис (Латвия).

В.Ананд—А.Широв

В Майнце (Германия) в рамках международного шахматного фестиваля прошел матч по быстрым шахматам между чемпионом мира 2003 года индийским гроссмейстером Вишванатаном Анандом и Алексеем Шировым (Испания). Соперники провели между собой 8 партий. Победу со счетом 5:3 одержал Ананд.

Напомним, что ранее в подобных матчах Ананд одерживал победы над чемпионом мира Владимиром Крамником, чемпионом мира ФИДЕ Русланом Пономаревым и лучшей шахматисткой мира Юдит Полгар.

Четверг, 16 сентября

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 23.00 Новости.
07.05, 07.35, 08.10, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.30, 08.30, 20.00 "Деловая жизнь".
09.05 "Вылет задерживается". Мелодрама.
10.30 "Спасатели".
11.10, 18.15 "Богатые и знаменитые". Сериал.
12.10 "Это не я, это — он". Комедия.
13.45 Мультфильм.
14.05 "Портреты современников". Видеофильм АТН.
14.15 "Путешествие дилетанта".
14.45 "Соло для дебютанта".
15.15 "Невероятные приключения командора Кусто". Мультсериал.
16.05 "5х5".
17.05 "Путь оливок и лаванды".
17.30 "Новая коллекция" Олега Лукашевича".
19.15 "Сфера интересов".
19.35 "Судьба человека".
20.05 "Возвращение Мухтара". Сериал.
21.00 "Панорама".
21.50 "Права человека. Взгляд в мир".
22.00 "Геймер". Комедия.

ОНТ

07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 18.00, 20.30, 23.10 "Наши новости".
07.05 "Наше утро".
09.05, 19.05 "Клон". Сериал.
09.55, 18.10 "Дом". Реалити-шоу.
10.45 "Дисней-клуб".
15.55 "Женщины в любви". Сериал.
16.50 "Пять вечеров".
20.00 "Время".
21.00 "Черный ворон". Сериал.
22.05 "Антикиллер-2". Боевик.
23.25 "Народный артист".
23.40 "Человек и закон".

РОССИЯ

07.45, 17.50 "Марш Турецкого". Сериал.
08.45, 16.50 "Ундина. На гребне волны". Сериал.
09.45, 12.45, 18.50 "Вести. Дежурная часть".
10.00, 16.00, 19.00 "Вести".
10.30, 19.30 "Местное время. Вести — Москва".
10.50 "Бедная Настя". Сериал.
11.50 "Что хочет женщина".
16.20 "Кулагин и партнеры". Сериал.
19.50 "Спокойной ночи, малыши!".
19.55 "Каменская-3". Сериал.
22.00 "Вести+".
22.20 "Елисеевский". Казнить. Нельзя помиловать". Док.фильм.
23.25 "Дикие сердцем". Триллер.

ЛАД

06.30 EURONEWS.
08.00, 14.00, 20.45 Новости.
08.10 "Наше наследие".
08.25 ("Культура") "Апокриф". Ток-шоу.
09.05 ("Культура") "Эпизоды". Историк Сигурд . Шмидт.
09.45, 18.00 "Шестеро неутомимых". Сериал.
10.45, 14.35 Мультфильмы.
11.10, 18.55 "За кулисами". Сериал.
12.00 "Обычный необычный день".
12.30 "Конец бабьего лета". Мелодрама.
14.10 "Свет далекой звезды".
14.35 "Мультиклуб".
15.05 "Не зевай!".
15.15 "Бум".
15.40 "Нежный возраст". Сериал.
16.10 "Мой Минск. Ностальгическое путешествие". Док.фильм.
16.50 "С верой в Белую Русь". Видеофильм АТН.
17.10 "Из архивов БТ".
17.35 "Площадь искусств".
19.45 "Дела семейные".
20.30 "Колыбельная".
21.00 ("Культура") "Культурная революция".
21.55 ("Культура".) "Атланты в поисках истины".

НТВ

09.00, 15.00, 18.00, 23.30 "Сегодня".
09.20 "Преступление в стиле модерн".
09.55 "Кулинарный поединок".
10.55, 18.40 "Улицы разбитых фонарей-6". Сериал.
15.20 "Принцип домино".
16.25 "Таксист". Сериал.
17.35 "Криминальная Россия".
19.50 "Фабрика грез". Сериал.
21.00 "Страна и мир".
21.40 "К барьеру!".
22.50, 23.45 "Гладиатор". Боевик.

СТВ+RenTV

06.20, 18.00 "Минщина. Люди, события, факты".
06.35 "Рыцари-забияки". Мультсериал.
07.00 "Кот по имени Ик". Мультсериал.
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50, 20.00 "СТВ-спорт".
08.00 "Светская хроника".
08.15, 23.10 "Технология".
08.25 "Судьбы своей хозяйка".
08.45 "Таракан-робот". Мультсериал.
09.10 "Снайпер". Боевик.
10.40 "Проект "Отражение".
11.25 "Ecce Homo".
11.40, 20.35 "Фильм, фильм, фильм".
12.00 "Час суда".
12.45 "Дикая планета".
13.50, 18.30 "Провинциалы". Сериал.
14.45 "ОБЖ, или Обреченные на сражение". "ОБЖ, или Осень багряная, нежная". Сериал.
15.45 "Маска". Мультсериал.
16.15 "Добро пожаловаться".
17.00 "Медики". Сериал.
18.15 "Театральные истории".
20.10 "Тема дня".
20.20 "Добрый вечер, малыш".
20.55 "Охотник за убийцами". Боевик.
23.20 "Турпоход".
23.30 "Новости мировой шоу-индустрии".
00.15 "Секретные материалы". Сериал.
01.00 "Новости СНГ".

8-Й КАНАЛ

07.00 "Зина-Зинуля". Драма.
08.10, 17.50, 21.00 "Телемагазин".
08.15 "Программа мультфильмов".
09.15, 19.45 "Атомик Филмз" и "К-видео" представляют...
09.20 "Трюкачи Голливуда".
09.40, 19.50 "Горец". Сериал.
10.30, 21.10 "Холодное лето 53-го". Драма.
16.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
16.45 "Собака на сене". Комедия.
18.00 "Люди в черном". Комедия.
20.45 "Вечарніца".

ТВ ЦЕНТР

04.45, 06.30 "Настроение".
07.35 "Газетный дождь".
07.45 "Московская любовь". Мелодрама.
09.15 "В порту". Мультфильм.
09.30 "Доходное место".
09.40 "Войди в свой дом".
09.45 "Телемагазин".
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 "События. Время московское".
10.15 "Дата".
11.05 "Особая папка".
11.40 "Право на надежду".
12.05, 23.00 "Петровка, 38".
12.25 "Деловая Москва".
13.15 "Инспектор Кресс". Сериал.
14.20, 18.40 "Экспо-новости".
14.30 "Марш-бросок".
15.00 "Регионы: прямая речь".
15.30 "Песенка года".
16.00 "Комиссар Мулен". Сериал.
17.15 "21-й кабинет".
18.00 "Таковы эти женщины". Сериал.
18.50 "Пять минут деловой Москвы".
18.55 "Удар по системе". Боевик.
20.40 "Репортер".
21.40 "Секретные материалы: расследование ТВЦ".
22.30 "Времечко".
23.20 "25-й час. События. Время московское".
23.45 "Супердиск".
00.00 "По закону". Сериал.
01.00 "Синий троллейбус".

EUROSPORT

09.30 Футбол. "Го-о-о-ол!!!".
10.00 Конный спорт. Кубок наций "Самсунг" в Канаде.
11.00, 18.30 Мультиспорт. "Всякая всячина".
11.30 Легкая атлетика. Летние Олимпийские игры в Афинах.
13.30 Велоспорт. Тур Испании.
19.00 Снукер. Международные соревнования по трик-шоту.
21.00 Ралли. Чемпионат мира в Великобритании.
21.30 Бокс. Международные соревнования.
23.15 Новости "Евроспорта".
23.30 Футбол. Кубок УЕФА.
01.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс(017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 27 570 экз. Заказ № 733.